

Bosna i Hercegovina

Босна и Херцеговина

Sud Bosne i Hercegovine
Суд Босна и Херцеговина

Predmet broj: S1 1 K 030715 21 Krž 2

Datum donošenja: 27.10.2021. godine

Datum pisanog otpravka : 12.11.2021.

Pred sudskim vijećem u sastavu: Sudija Hilmo Vučinić, predsjednik vijeća

Sudija Mirza Jusufović, član

Sudija Mirko Božović, član

PREDMET TUŽILAŠTVA BOSNE I HERCEGOVINE

Protiv

Simo Stupara

DRUGOSTEPENA PRESUDA

Tužilac Tužilaštva Bosne i Hercegovine:

Dževad Muratbegović

Braniteljica optuženog Sime Stupara:

Vesna Tupajić Škiljević

Broj: S1 1 K 030715 21 Krž 2
Sarajevo, 27.10.2021. godine

U IME BOSNE I HERCEGOVINE!

Sud Bosne i Hercegovine, u vijeću Apelacionog odjeljenja, sastavljenom od sudije Hilma Vučinića, kao predsjednika vijeća, te sudija Mirze Jusufovića i Mirka Božovića, kao članova vijeća, uz sudjelovanje pravne savjetnice Lejle Džaferbegović, u svojstvu zapisničara, u krivičnom predmetu protiv optuženih Sime Stupara i Zorana Tešića, zbog krivičnog djela Zločini protiv čovječnosti iz člana 172. stav 1. tačka h) u vezi sa tačkama a) ,e) i k) Krivičnog zakona Bosne i Hercegovine (KZ BiH), u vezi sa članom 180. stav 1. i članom 29. KZ BiH, odlučujući po žalbi braniteljice optuženog Sime Stupara, advokata Vesne Tupajić Škiljević, od 10.08.2021. godine, izjavljenoj protiv presude Suda Bosne i Hercegovine broj: S1 1 K 030715 18 Kri od 11.05.2021. godine, nakon održane sjednice vijeća, dana 27.10.2021. godine, u prisustvu tužioca Tužilaštva Bosne i Hercegovine Dževada Muratbegovića i braniteljice optuženog Sime Stupara, advokatice Vesne Tupajić Škiljević, a u odsustvu uredno obaviještenog optuženog Sime Stupara, na osnovu člana 310. stav 1. u vezi sa članom 313. Zakona o krivičnom postupku Bosne i Hercegovine, donio je slijedeću:

PRESUDU

Odbija se kao neosnovana žalba braniteljice optuženog Sime Stupara na osuđujući dio presude Suda Bosne i Hercegovine broj S1 1 K 030715 18 Kri od 11.05.2021. godine, te se presuda u tom dijelu **potvrđuje**.

OBRAZLOŽENJE

I. TOK POSTUPKA

A. PRVOSTEPENA PRESUDA

1. Presudom Suda Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Sud BiH), broj S1 1 K 030715 18 Kri od 11.05.2021. godine, optuženi Simo Stupar oglašen je krivim da je počinio krivično djelo Zločin protiv čovječnosti iz člana 172. stav 1. tačka h) (progon) Krivičnog zakona Bosne

i Hercegovine u vezi sa radnjama iz tačke a) lišenje druge osobe života - u odnosu na tačku 1. izreke presude, tačke k) druga nečovječna djela slične prirode - u odnosu na tačku 2. i 3. izreke presude i tačke i) prisilni nestanak u odnosu na tačku 4. izreke presude, a sve u vezi sa članom 29. i 180. stav 1. istog zakona, pa je prvostepeno vijeće optuženog Simu Stupara, uz primjenu odredbi iz člana 29., 42. i 48. KZ BiH osudilo na kaznu zatvora u trajanju od 12 (dvanaest) godina.

2. Na osnovu člana 284. stav 1. tačka c) ZKP BiH optuženi Simo Stupar i Zoran Tešić su oslobođeni optužbe da su radnjama opisanim u dijelu II izreke presude počinili krivično djelo Zločin protiv čovječnosti iz člana 172. stav 1. tačke h) u vezi sa tačkama e) i k) KZ BiH, a sve u vezi sa članom 29. KZ BiH i članom 180. stav 1. istog Zakona.

3. Na osnovu člana 283. stav 1. ZKP BiH, prema optuženim Simi Stuparu i Zoranu Tešiću odbijena je optužba da su opisanim radnjama u dijelu III izreke počinili krivično djelo Zločin protiv čovječnosti iz člana 172. stav 1. tačke h) u vezi sa tačkama a), e) i k) KZ BiH, u vezi sa članom 29. KZ BiH, sve u vezi sa članom 180. stav 1. istog Zakona.

4. Na osnovu odredbi člana 188. stav 4. i 189. stav 1. ZKP BiH pobijanom presudom optuženi su u osuđujućem, oslobađajućem i odbijajućem dijelu oslobođeni dužnosti naknade troškova krivičnog postupka, te isti padaju na teret budžetskih sredstava.

5. Na osnovu odredbi člana 198. stav 2. i 3. ZKP BiH, oštećeni su sa imovinskopravnim zahtjevima upućeni na parnicu.

B. ŽALBA I ODGOVOR

6. Protiv ove presude žalbu je izjavila braniteljica optuženog Sime Stupara, advokatica Vesna Tupajić Škiljević, i to zbog: bitne povrede odredaba krivičnog postupka iz člana 297. stav 1. tačke d), i), k) ZKP BiH, nepravilne primjene odredaba ZKP BiH iz stava 2. istog člana, povrede krivičnog zakona iz člana 298. tačka d) ZKP BiH, pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja iz člana 299. ZKP BiH, odluke o krivičnopravnoj sankciji iz člana 300. ZKP BiH i zbog povrede člana 6. i 7. stav 1., te člana 14. Evropske konvencije o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda i člana II 3d) i stava 4. Ustava Bosne i Hercegovine, sa prijedlogom da vijeće Apelacionog odjeljenja Suda BiH uvaži žalbu, preinači pobijanu presudu u osuđujućem dijelu i optuženog Simu Stupara oslobodi od optužbe zbog

nedostatka dokaza ili da ukine presudu u osuđujućem dijelu i odredi ponovno održavanje glavnog pretresa koje će se provesti pred vijećem Apelacionog odjeljenja Suda BiH.

7. Na izjavljenu žalbu braniteljice optuženog Sime Stupara, odgovor je dostavilo Tužilaštvo BiH, sa prijedlogom da apelaciono vijeće žalbu odbrane odbije kao neosnovanu i u cijelosti potvrdi prvostepenu presudu u odnosu na optuženog Stupara.

8. Na sjednici apelacionog vijeća, održanoj dana 27.10.2021. godine, u smislu člana 304. ZKP BiH, braniteljica je ukratko iznijela navode žalbe, te istakla da ostaje u cijelosti kod izjavljene žalbe. Odgovor na žalbu odbrane iznio je tužilac Tužilaštva BiH, ostajući u cijelosti kod pisano dostavljenog odgovora na žalbu, sa prijedlogom da se žalba odbrane optuženog odbije kao neosnovana.

9. Nakon što je ispitalo pobijanu presudu u granicama istaknutih žalbenih prigovora, u skladu sa odredbom člana 306. ZKP BiH, Apelaciono vijeće je donijelo odluku kao u izreci, iz slijedećih razloga.

II. OPĆA RAZMATRANJA

10. Prije obrazloženja za svaki istaknuti žalbeni prigovor, apelaciono vijeće napominje da je obaveza žalioaca da u skladu sa odredbom iz člana 295. stav 1. tačke b) i c) ZKP BiH, u žalbi navede kako pravni osnov za pobijanje presude, tako i obrazloženje kojim potkrepljuje osnovanost istaknutog prigovora.

11. Budući da apelaciono vijeće na osnovu odredbe člana 306. ZKP BiH presudu ispituje samo u granicama žalbenih navoda, obaveza je podnosioca žalbe da žalbu sastavi tako da ista može poslužiti kao osnova za ispitivanje presude.

12. U tom smislu, podnosilac žalbe mora konkretizovati žalbene osnove iz kojih pobija presudu, precizirati koji dio presude, dokaz ili postupak suda osporava, te navesti jasno i argumentovano obrazloženje kojim će potkrijepiti istaknuti prigovor

13. Samo paušalno označavanje žalbenih osnova, jednako kao i ukazivanje na navodne nepravilnosti u toku prvostepenog postupka bez preciziranja na koji žalbeni osnov se podnosilac žalbe poziva, nije valjana osnova za ispitivanje prvostepene presude.

14. Najzad, kada je u pitanju odluka višeg suda, valja ukazati da je prema stavu ESLJP dovoljno da obrazloženje odluke sadrži slaganje sa utvrđenjem nižestepenog ili suda koji je sudio tako što će viši sud u obrazloženje svoje odluke inkorporirati ili uputiti na razloge i obrazloženja nižestepenog suda, ili na drugi način ukazati da se slaže s njima (vidi, Evropski sud, *Garcia Ruiz protiv Španije*, 1999-I, 31 EHRR589 GC). Kada se radi o odluci višeg suda, suštinski zahtjev je da viši sud ukaže: da je razmotrio pitanja istaknuta u žalbi koja su bila od suštinskog značaja, da je, u slučaju neslaganja sa odlukom nižestepenog suda, neslaganja zasnovao na njenoj procjeni (vidi, Evropski sud, *Helle protiv Finske*, 1997-VIII, 26 EHRR 159) i da žalbu nije odbio prije nego što ju je prethodno razmotrio (vidi, Evropski sud, *Lindner i Hammermayer protiv Rumunije*, HUDOC (2002)).

III. ODLUKA U ODNOSU NA OPTUŽENOG SIME STUPARA

A. ŽALBENI OSNOVI U SKLADU SA ČLANOM 297. ZKP BIH: BITNE POVREDE ODREDBI KRIVIČNOG POSTUPKA

1. Standardi za odlučivanje po žalbi

15. U skladu sa članom 296. ZKP BiH, presuda se može pobijati zbog bitnih povreda odredaba krivičnog postupka. Bitne povrede odredaba krivičnog postupka definisane su članom 297. ZKP BiH.

16. S obzirom na težinu i značaj počinjenih povreda postupka, ZKP BiH pravi razliku između onih povreda koje, ako se utvrdi da postoje, stvaraju neoborivu pretpostavku da su negativno utjecale na valjanost izrečene presude (apsolutno bitne povrede) i povreda kod kojih se, u svakom konkretnom slučaju, ostavlja na ocjenu sudu da li je ustanovljena povreda postupka imala ili mogla imati negativan utjecaj na valjanost presude (relativno bitne povrede).

17. Apsolutno bitne povrede ZKP BiH taksativno su pobrojane u tačkama a) do k) stava 1. člana 297. ZKP BiH.

18. Ukoliko bi apelaciono vijeće našlo da postoji neka od bitnih povreda odredaba krivičnog postupka, obavezno je da, u skladu sa odredbom iz člana 315. stav 1. tačka a) ZKP BiH, ukine prvostepenu presudu, izuzev u slučajevima iz člana 314. stav 1. ZKP BiH.

19. Za razliku od apsolutnih, relativno bitne povrede nisu taksativno pobrojane u zakonu, već postoje u slučaju kada sud u toku glavnog pretresa ili prilikom donošenja presude, nije primijenio ili je nepravilno primijenio koju odredbu Zakona o krivičnom postupku, ali samo ukoliko je to bilo ili je moglo biti od utjecaja na zakonito i pravilno donošenje presude.

20. U odnosu na navode da je povreda načela krivičnog postupka mogla imati negativan utjecaj na donošenje zakonite i pravilne presude, nije dovoljno da podnosilac žalbe jednostavno tvrdi da se procesna povreda hipotetički mogla negativno odraziti na donošenje zakonite i pravilne presude, već će apelaciono vijeće zaključiti da se povreda načela krivičnog postupka desila samo ako podnosilac žalbe pokaže da je ona materijalne prirode i da se ne može zaključiti da navedena povreda nije negativno utjecala na donošenje zakonite i pravilne presude. Naime, kada apelaciono vijeće smatra da je donesena zakonita i pravilna presuda bez obzira na povredu postupka takve prirode, apelaciono vijeće će zaključiti da član 297. stav 2. ZKP BiH nije prekršen.

2. Bitna povreda odredbi krivičnog postupka iz člana 297. stav 1. tačka i) ZKP BiH

21. U žalbi odbrane optuženog Sime Stupara navodi se da je prilikom donošenja pobijane presude došlo do naslovljene bitne povrede krivičnog postupka, na način da je pretresno vijeće dana 16.12.2020. godine donijelo rješenje kojim se prijedlog Tužilaštva BiH djelimično uvažava, te su u dokazni materijal kao dokazane činjenice uvrštene 18 činjenica iz predmeta tužilac protiv Momčila Krajišnika, protiv Miće Stanišića i Stojana Župljanina. Navedene činjenice su za odbranu neprihvatljive, jer se teret dokazivanja i osporavanja činjenica prebacuje na odbranu, a većina činjenica se ne odnosi na predmet inkriminacije, što je u suprotnosti sa tradicijom kontinentalnog prava gdje svi dokazi i činjenice moraju biti koncentrisani na događaj u konkretnom predmetu.

22. Braniteljica navodi i to da je iskorišćavanjem diskrecionog prava i prihvatanjem kao utvrđenih činjenica koje mu je predložilo Tužilaštvo, pretresno vijeće povrijedilo princip presumpcije nevinosti, jer je sud i prije okončanja dokaznog postupka zauzeo određeni stav i prihvatio kao dokazane određene činjenice, koje idu u korist Tužilaštva, a na štetu

optuženog, što je u suprotnosti sa članom 3. ZKP BiH. Time je povrijeđeno pravo optuženog na pravično i javno suđenje i pravo da bude prisutan na tom suđenju u smislu člana 6. stav 1. EKLJP. Na kraju, odbrana zaključuje da sud prihvata, kao dokazane, činjenice koje je predložilo Tužilaštvo bez obaveze da Tužilaštvo te činjenice prethodno dokazuje, ali je zato na dokazivanje obavezao odbranu zbog čega odbrana ako želi pobijati, te činjenice mora da prezentira sudu dokaze koji dovode u pitanje istinitost činjenica (koje je Tužilaštvo samo predložilo) čime se direktno krši jednakost strana u postupku i opšti princip krivičnog prava, a koji određuje tužioca kao stranu koje je obavezna da dokazuje.

- Stav Apelacionog vijeća

23. Apelaciono vijeće navedene prigovore braniteljice optuženog Sime Stupara, istaknute u smislu člana 297. stav 1. tačka i) ZKP BiH ocjenjuje neosnovanim.

24. Odredba člana 10. ZKP BiH reguliše pitanje zakonitosti dokaza, a u stavu 2. istog člana je propisano :

„Sud ne može zasnovati svjču odluku na dokazima pribavljenim povredama ljudskih prava i sloboda propisanih ustavom i međunarodnim ugovorima kcje je Bosna i Hercegovina ratifikovala, niti na dokazima kcji su pribavljeni bitnim povredama ovog zakona.“

25. Nakon analize pobijane presude, apelaciono vijeće nalazi da je prvostepeno vijeće donijelo rješenje kojim su kao činjenice utvrđene od strane pretresnog vijeća u predmetu MKSJ Tužilac protiv *Momčila* Krajišnika br. IT-00-39-T (presuda pretresnog vijeća od 27. septembra 2006. godine), kao i protiv Miće Stanišića i Stojana Župljanina br. IT-08-91-T (presuda pretresnog vijeća od 27. marta 2013.godine), prihvaćene kao utvrđene u obimu kako je i navedeno u prvostepenoj presudi¹.

26. Po ocjeni ovog vijeća, činjenice koje se odnose na predmet inkriminacije prvostepeno vijeće nije temeljilo, kako se neosnovano ukazuje žalbom odbrane optuženog Stupara, samo na utvrđenim činjenicama koje proizilaze iz presuda *Međunarodnog krivičnog tribunala za bivšu Jugoslaviju*, već su iste utvrđene na osnovu ocjene iskaza saslušanih svjedoka, te uložениh materijalnih dokaza, interpretiranih i detaljno analiziranih u pobijanoj presudi.

---

¹ Prvostepena presuda Suda BiH broj S1 1 K 030715 18 Kri 12 kri od 11.05.2021. godine stranice 30-33

27. Stoga, prigovori odbrane da je postojanje elemenata bića krivičnog djela Zločini protiv čovječnosti iz člana 172. KZ BiH prvostepeno vijeće temeljilo na činjenicama koje proizilaze iz presuda MKSJ Tužilac protiv *Momčila* Krajišnika br. IT-00-39-T (presuda pretresnog vijeća od 27. septembra 2006. godine), kao i protiv Miće Stanišića i Stojana Župljanina br. IT-08-91-T (presuda pretresnog vijeća od 27. marta 2013.godine) su neosnovani i isti nemaju utemeljenja kako sa činjeničnog aspekta posmatrano, tako i sa pravnog. Naime, činjenice koje se prihvataju kao „utvrđene“ nisu obvezujuće i samo na njima se ne može temeljiti sudska odluka. To je i jasno konstatovano u pobijanoj presudi, te činjenice koje su prihvaćene kao utvrđene, govore o općem političko-historijskom kontekstu 1992. godine, o dokumentima i naredbama koje je donosio Krizni štab Vlasenica u aprilu 1992. godine, a na kojima se zasnivala politika koja se sprovodila u tom periodu, političko-administrativnoj organizaciji na geografskom području koje tretira optužnica, te o napadima na civile u selima opštine Vlasenica u periodu 1992.godine, a ne i o odlučnim činjenicama koje je bilo potrebno utvrditi za utvrđenje odgovornosti optuženog.

28. Dakle, prvostepeno vijeće je prihvatilo ukupno 18 predloženih činjenica, koje se odnose na opšti kontekst dešavanja na širem području općine koje obuhvata optužnica, a koje su detaljno obrazložene u dijelu koji se odnosi na opšte elemente krivičnog djela. Suprotno žalbenim prigovorima, prilikom odlučivanja o prijedlogu Tužilaštva za prihvatanje od strane MKSJ utvrđenih činjenica, prvostepeno vijeće je vodilo računa da činjenice zadovoljavaju kriterijume ustanovljene sudskom praksom Suda BiH i MKSJ i to: da je činjenica jasna, konkretna i da se može identifikovati, da je relevantna za postupak, da čini dio originalne presude na koju nije izjavljena žalba, koja je pravosnažno riješena po žalbi, ili potpada pod pitanja koja nisu sporna u toku apelacije, da se ne temelji na sporazumu između stranaka u izvornom postupku, da nije predmet razumnog spora između strana, da se ne odnosi na radnje, ponašanje ili psihičko stanje optuženog i da je ograničena na zaključke o činjenicama, odnosno da ne sadržava pravne karakterizacije.

29. Prihvatanjem činjenica kao utvrđenih, stvorena je pravna prezumpcija valjanosti te konkretne činjenice ali, bez obzira na to, prvostepeno vijeće nije smatralo obvezujućim i nije temeljilo presudu isključivo na tim utvrđenim činjenicama. Uz to, stranama u postupku je data mogućnost da iznesu dokaze kojima se osporavaju činjenice koje su utvrđene u relevantnom postupku pred MKSJ. Prvostepeno vijeće nije ni jednu stranu uskraćivalo u pravu da osporava i dovodi u sumnju bilo koju činjenicu koja je prihvaćena navedenim rješenjem suda, kako se to neosnovano ukazuje predmetnom žalbom.

30. Prvostepeno vijeće je utvrdilo činjenice razmatralo u kontekstu svih dokaza koje su izvele obje strane u toku suđenja, čime su se cijenili svi dokazi u skladu sa odredbom člana 15. ZKP BiH, te je nakon toga donijelo konačnu odluku o njihovoj relevantnosti za ovaj predmet, posebno cijeneći one koje se odnose na dokazivanje bitnih elemenata krivičnog djela koje se stavlja na teret optuženom Stuparu. Na ovaj način prvostepeno vijeće nije kršilo prezumpciju nevinosti optuženog u ovom postupku, zagarantovanu članom 3. stav 1. ZKP BiH i članom 6. stav 2. Evropske konvencije o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda (EKLJP), zbog čega se suprotni žalbeni navodi odbrane optuženog, odbijaju kao neosnovani.

3. Bitna povreda odredbi krivičnog postupka iz člana 297. stav 1. tačka j) ZKP BiH

31. Prema navodima odbrane optuženog Sime Stupara, presudom je povrijeđen identitet optužnice, budući da je Tužilaštvo izvršilo „intervenciju“ u činjeničnom supstratu tačke 2. optužnice, te braniteljica ističe da je zapravo došlo do klasičnog proširenja optužnice posljednjom izmjenom optužnice, kao i da je optuženi po okončanju dokaznog postupka stavljen u teži procesni položaj, budući da mu se na teret stavlja veća kriminalna količina. Odbrana smatra da je takva izmjena optužnice protivna ZKP BiH, jer ista predstavlja nedozvoljeno proširenje optužbe koje je učinjeno na štetu optuženog. Braniteljica dodaje da je izmjena optužbe po članu 275. ZKP BiH dozvoljena samo u slučaju zadržavanja istovjetnosti u osnovnim elementima potvrđene optužnice, kao i da se izmjena optužnice mora kretati u granicama subjektivnog i objektivnog identiteta potvrđene optužnice.

- Stav apelacionog vijeća

32. Razmatrajući žalbeni prigovor odbrane optuženog Stupara da je pobijanom presudom povrijeđen identitet optužnice, apelaciono vijeće najprije ukazuje na odredbu člana 280. stav 1. ZKP BiH, kojom je propisano da se presuda može odnositi samo na osobu koja je optužena i samo na djelo koje je predmet optužbe sadržane u potvrđenoj optužnici. U tom smislu zakon zahtijeva postojanje subjektivnog i objektivnog identiteta između optužbe i presude, što konstatuje i predmetna žalba. Pitanje subjektivnog identiteta presude i optužbe rješava se provjerom identiteta osobe u pogledu koje je proveden krivični postupak i donesena prvostepena presuda. Objektivni identitet djela je sačuvan ukoliko je djelo u presudi isto ili samo nešto drugačije od onog iz optužbe, ali nikada ne smije biti teže za optuženog od onog iz optužbe.

33. Odbrana je na identičan način prigovarala i u toku prvostepenog postupka, te je prvostepeno vijeće razmotrilo izmjene optužnice u svjetlu istaknutih prigovora odbrane Stupara i utvrdilo da su prigovori neosnovani, u vezi s čim su dati konkretni i jasni razlozi koje kao valjane podržava i ovo vijeće.

34. Naime, kada se uporedi činjenični opis izmijenjene optužnice, sa činjeničnim opisom sadržanim u optužnici od 04. januara 2021. godine, jasno proizlazi da Tužilaštvo nije izmijenilo činjenični opis radnje krivičnog djela koje se optuženom Simi Stuparu stavlja na teret na način da je optuženom na teret stavljena veća kriminalna količina od one koja je bila u prvobitnoj optužnici.

35. Naime, prema odredbi člana 275. ZKP BiH, ako tužilac ocijeni da izvedeni dokazi ukazuju da se izmijenilo činjenično stanje izneseno u optužnici, može na glavnom pretresu izmijeniti optužnicu. Tužilac je dakle postupao u okviru ovlaštenja iz citirane zakonske odredbe, te je shodno rezultatima dokaznog postupka izvršio izmjene u granicama osnovne optužnice, odnosno konkretizovao je činjenični opis, krećući se u granicama subjektivnog i objektivnog identiteta, odnosno onih činjenica i okolnosti na kojima se optužba zasniva i iz kojih proizilazi zakonsko obilježje istog krivičnog djela.

36. U tom pravcu prvostepeno vijeće je u pobijanoj presudi, ispravno i valjano iznijelo argumentaciju i hronologiju izmjene optužnog akta, te je ovo vijeće zaključilo da žalbeni prigovori odbrane nisu doveli u pitanje valjanost pobijanih ocjena i odluke. Naime, kada je u pitanju izmjena tačke 4. optužnice, odnosno događaja vezanih za 18. maj 1992. godine i selo Džamdžiće, prvostepeno vijeće je ispravno konstatovalo da nije došlo do proširenja optužnice, kako to odbrana prigovara, već da su slijedom rezultata dokaznog postupka konkretizovane radnje optuženog Sime Stupara kojim on doprinosi nastupanju smrtnih posljedica kod oštećenog Hurić Šabana. Navedena izmjena i po ocjeni apelacionog vijeća, nije na štetu optuženog, budući da se smrt ovog oštećenog stavljala na teret optuženom Simi Stuparu i u potvrđenoj optužnici, kao i u njenim kasnijim izmjenama. Nadalje, pažljivom analizom činjeničnog opisa i njegovim upoređivanjem sa potvrđenom optužnicom, optuženom nije dodata, kako se neosnovano iznosi žalbom odbrane optuženog, nego naprotiv, smanjena kriminalna količina iz razloga što se potvrđenom optužnicom, optuženi kao učesnik u napadu teretio za nastupanje **šest smrtnih posljedica** (učešće u ubistvu šest lica, uključujući i Hurić Šabana) dok je načinjenim izmjenama na teret optuženog Sime Stupara **ostavljena inkriminacija vezana samo za ubistvo oštećenog Hurić Šabana**. Dakle, ne radi se o nekoj novoj inkriminaciji, nego o istoj radnji optuženog, odnosno istom

činjeničnom događaju iz prošlosti o kome se sudi, u njegovim bitnim dijelovima, kao i istim posljedicama – smrti osobe imena Hurić Šaban, dok za učešće u ubistvu ostalih 5 lica optuženi više nije terećen.

37. Kada se ima u vidu izneseno, izmijenjena optužnica broj T20 0 KTRZ 0004646 08 od 04.01.2021. godine, i po ocjeni ovog vijeća ne izlazi izvan okvira činjeničnog opisa događaja kako ga je postavila i prvobitna optužnica, već se tužilačka intervencija, kada se uporede tekstovi uređene sa izmijenjenom optužnicom, svodi na izmjenu redoslijeda njenih navoda i terminološka preciziranja koja ne zadiru u samu suštinu činjeničnog opisa kritičnog događaja. Radnje optuženog Stupara su samo konkretizovane u skladu sa rezultatima dokaznog postupka, pri čemu se ne dodaju nove radnje optuženog i ne proširuje optužnica, kako se to neosnovano i bez činjeničnog utemeljenja iznosi predmetnom žalbom braniteljice optuženog Stupara.

38. U vezi sa ovim prigovorom, apelaciono vijeće takođe ističe opšteprihvaćeni stav sudske prakse da objektivni identitet optužnice nije doveden u pitanje kada se potpunije i preciznije odredi činjenični opis djela, kao što je to učinjeno u konkretnom slučaju, zbog čega učinjene izmjene i po ocjeni ovog vijeća imaju karakter izmjene koja samo precizira postojeće činjenično stanje i ne mijenja smisao činjeničnog opisa iz prethodno potvrđene optužnice, kako to neosnovano tvrdi odbrana.

39. Slijedom navedenog, žalbeni razlozi i navodi braniteljice optuženog u pogledu povrede identiteta optužbe su u cijelosti neosnovani.

4. Bitna povreda odredbi krivičnog postupka iz člana 297. stav 1. tačka k) ZKP BiH

40. Bitnu povredu odredaba krivičnog postupka iz člana 297. stav 1. tačka k) ZKP BiH, odbrana optuženog Sime Stupara nalazi u činjenici da je presuda nerazumljiva i kontradiktorna, da izreka presude nije dorečena i da presuda ne posjeduje adekvatno obrazloženje. Odbrana u žalbi ukazuje da radnje izvršenja i način učešća optuženog nisu opisane u izreci presude, te da nije jasno iz kojih razloga se u vezu sa Simom Stupar dovode radnje neidentifikovanih pripadnika vojske i policije koji su po navodima optužbe učestvovali u napadu i pucanjem iz vatrenog oružja lišili života više civila.

41. Nadalje, povreda se ogleda i u članu 290. tačka 7. ZKP BiH zbog toga što sud u presudi nije dao jasne i valjane razloge koje činjenice uzima kao dokazane, a koje ne, zašto nekim svjedocima vjeruje, a nekima ne vjeruje, niti sadrži obrazloženje u tom pogledu.

- Stav apelacionog vijeća

42. Apsolutno bitna povreda odredbi krivičnog postupka u skladu sa članom 297. stav 1. tačka k) ZKP BiH postoji kada prvostepena presuda, kao formalni sudski akt, sadrži određene nedostatke u izreci i obrazloženju, koji su po svojoj prirodi takvi, da onemogućavaju ispitivanje njene zakonitosti i pravilnosti. Bitna povreda odredbi krivičnog postupka u smislu ove tačke postoji i u slučaju ako prvostepena presuda uopće ne sadrži razloge ili u njoj nisu navedeni razlozi o odlučnim činjenicama.

43. Nakon detaljne i sveobuhvatne analize izreke pobijane presude, apelaciono vijeće je ocijenilo da je ona dovoljno jasna i razumljiva, te da joj nisu protivrječni razlozi navedeni u obrazloženju presude. Ovo vijeće ocjenjuje da su forma i sadržaj presude u skladu sa odredbama procesnog zakona, te da u tom pogledu nije bilo kršenja zakona.

44. Naime, apelaciono vijeće ne nalazi osnovanim žalbeni prigovor da je izreka pobijane presude nerazumljiva i kontradiktorna obrazloženju, iz razloga što činjenični opis krivičnog djela iz izreke presude odgovara pravnoj kvalifikaciji krivičnog djela, tj. da je optuženi Simo Stupar počinio krivično djelo Zločini protiv čovječnosti iz člana 172. stav 1. tačke h) (progon) Krivičnog zakona Bosne i Hercegovine u vezi sa radnjama iz: tačke a)- lišenje druge osobe života, u odnosu na tačku 1. izreke presude, tačke k) – druga nečovječna djela slične prirode u odnosu na tačku 2. i 3 izreke presude i tačke i)- prisilni nestanak u odnosu na tačku 4. izreke presude, a sve u vezi sa članom 29. KZ BiH i članom 180. stav 1. istog Zakona, te da su u vezi s tim u obrazloženju navedeni jasni i na provedenim dokazima utemeljeni razlozi, sasvim logični i u adekvatnom obimu. Stoga, prigovor odbrane da u izreci presude nisu detaljno opisane radnje optuženog i da nije jasno na koji način se isti dovodi u vezu sa drugim neidentifikovanim pripadnicima vojske i policije, nema uporište u činjeničnom opisu izreke pobijane presude. Takvi, neargumentovani žalbeni prigovori ne dovode u pitanje valjanost prvostepene presude.

45. Apelaciono vijeće dakle nalazi da obrazloženje pobijane presude sadrži adekvatnu i dostatnu argumentaciju u pogledu radnji opisanih u izreci pobijane presude, a odnose se na radnje lišenja druge osobe života, nečovječnog postupanja i radnje prisilnog nestanka, kako

to proizilazi iz činjeničnog opisa u optužnici, za koje krivično djelo je izrekom pobijane presude i oglašen krivim optuženi Simo Stupar, zbog čega se tvrdnje žalbe o nedostatku dovoljno razloga ukazuju neosnovanim.

46. Apelaciono vijeće je cijeneći žalbene prigovore odbrane također ocijenilo da su u pobijanoj presudi dati razlozi o odlučnim činjenicama relevantnim za presuđenje u ovoj krivičnopravnoj stvari, uz detaljnu i iscrpnu analizu svih dokaza kako pojedinačno, tako i u njihovoj međusobnoj povezanosti. Međutim, prvostepeno vijeće se u presudi osvrtao na one dokaze koji su relevantni za donošenje odluke, te je u obrazloženju odluke iznosilo zaključke o činjenicama koje su od suštinske važnosti za odluku. To što zaključci prvostepenog vijeća ne idu u prilog odbrani optuženog, ne znači da isti nisu osnovani i utemeljeni na dokaznoj građi.

47. Iz naprijed navedenih razloga, apelaciono vijeće nalazi da je prvostepeno vijeće primjenom principa slobodne ocjene dokaza iz člana 15. ZKP BiH, pravilno ocijenilo sve dokaze izvedene na glavnom pretresu, kako iskaze svjedoka, tako i materijalne dokaze, te da je u obrazloženju pobijane presude posebnu pažnju poklonilo dokazima koji su se po svom značaju i kvaliteti isticali, odnosno koji su bili od presudnog značaja za utvrđivanje odlučnih činjenica i donošenje konačne odluke u pogledu krivice optuženog.

48. Stoga se i žalbeni prigovori o izostanku ocjene dokaza i činjenica koje idu u korist optuženog, ovo vijeće odbija kao neosnovane, s tim što će se navedeni žalbeni prigovor detaljnije ispitati u dijelu presude koji se odnosi na činjenično stanje navedeno u pobijanoj presudi i njegovu valjanost.

49. Slijedom navedenog, apelaciono vijeće nalazi da žalba odbrane nije osnovano ukazala da je pobijana presuda manjkava, nepravilna i nezakonita, te da shodno tome prvostepeno vijeće nije povrijedilo odredbu člana 297. stav 1. tačka k) ZKP BiH.

5. Bitna povreda odredbi krivičnog postupka iz člana 297. stav 2. ZKP BiH

50. U pogledu bitne povrede odredaba krivičnog postupka iz člana 297. stav 2. ZKP BiH odbrana optuženog Stupar Sime u žalbi ne iznosi konkretno da se ista ogleda u povredi člana 15 (slobodna ocjena dokaza) u vezi sa članom 281. stav 1 i 2. ZKP BiH, koji propisuje način na koji je sud dužan vršiti ocjenu dokaza. Međutim iz sadržaja žalbenih prigovora kojima se osporava svaka pojedinačna tačka inkriminacije zaključuje se da se upravo ukazuje na povredu navedenih odredaba ZKP BiH. Braniteljica optuženog u vezi s tim

navodi da je osuđujući dio presude zasnovan na iskazima svjedoka oštećenih koji nisu uvjerljivi i koji su suprotni iskazima ostalih svjedoka. Nadalje, žalbom se ističe da presuda ne sadrži ključnu i svestranu analizu dokaza Tužilaštva, iskaza svjedoka-oštećenih i očevidaca događaja, a na čijim samo djelimičnim i selektovanim dijelovima iskaza sud zasniva osuđujući dio presude, kao i da u obrazloženju presude ne obrazlaže izjave svjedoka koji su kontradiktorni iskazima oštećenih i ne potvrđuju navode svjedoka na kojima sud zasniva osuđujuću presudu.

- Stav apelacionog vijeća

51. Suprotno iznesenim prigovorima žalbe braniteljice optuženog Stupara, apelaciono vijeće nalazi da je prvostepeno vijeće ocjenu dokaza izvedenih u prvostepenom postupku izvršilo upravo na način kako to nalaže odredba člana 281. stav 2. ZKP BiH, dakle cijeneći sve izvedene dokaze zasebno i u međusobnoj vezi, te da je na osnovu takve ocjene donijelo pravilne zaključke o odlučnim činjenicama i zasnovalo svoju odluku.

52. Iz obrazloženja pobijane presude proizilazi ne samo da je prvostepeno vijeće izvršilo ocjenu dokaza saglasno odredbi člana 281. stav 2. ZKP BiH, nego i to da je za zaključke koje je nakon toga donijelo dalo adekvatne razloge. Samim tim što se prvostepeno vijeće osvrnulo i na iskaze svjedoka na koje žalba ukazuje, iste ocijenilo i na osnovu te ocjene donijelo konkretne zaključke u pobijanoj presudi, isključuje se postojanje navedene bitne povrede odredaba krivičnog postupka.

53. Što se tiče navoda žalbe da je u pobijanoj presudi dato obrazloženje samo za dokaze koji odgovaraju utvrđenjima iz pobijane presude, a ne za sve izvedene dokaze, vijeće iste ocjenjuje neosnovanim. Naime, presuda je donesena, kako to proizilazi iz obrazloženja iste, na temelju savjesne ocjene svih izvedenih dokaza, a osvrt u presudi je dat, zbog obimnosti dokazne građe, na one dokaze koji su bili od značaja za utvrđivanje odlučnih činjenica, koji pristup je u skladu sa stanovištem ESLJP i Ustavnog suda BiH izraženim u više njihovih odluka.

54. Apelaciono vijeće nalazi neosnovanim i paušalnim i navode žalbe o nedostatku razloga o tome zbog čega je nekim svjedocima poklonjena vjera, a nekim ne, jer su u obrazloženju presude dati konkretni razlozi i u vezi s tim. I o tome će svakako više riječi biti u dijelu presude koji se odnosi na razmatranje navoda žalbe po žalbenom osnovu pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja.

55. Prethodno navedene ocjene apelacionog vijeća pomenutih žalbenih prigovora istaknutih po osnovu žalbenog osnova bitne povrede odredaba krivičnog postupka, ni u kom slučaju ne prejudiciraju stavove apelacionog vijeća, niti rezultate ispitivanja pravilnosti ocjena prvostepenog vijeća u vezi sa utvrđenim činjeničnim stanjem, a što će biti predmet analize žalbenih prigovora po osnovu pogrešno ili nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja.

56. Apelaciono vijeće dakle nalazi da je prvostepeno vijeće u cijelosti metodološki primijenilo proces slobodne ocjene dokaza upravo na način kako to ZKP BiH predviđa, te da ne stoji ni povreda odredbi krivičnog postupka iz člana 297. stav 2. ZKP BiH, a da li je prvostepeno vijeće određenom dokazu pripisalo adekvatnu dokaznu snagu, u kontekstu utvrđivanja relevantnih činjenica, odnosno da li je na osnovu određenog dokaza sadržajno moglo utvrditi činjenice, proces je koji se cijeni kroz analizu utvrđenog činjeničnog stanja, što će u obimu žalbenih prigovora biti predmet analize u narednom dijelu ove presude.

B. OSNOVI ZA ŽALBU PREMA ČLANU 299. ZKP BIH: POGREŠNO ILI NEPOTPUNO UTVRĐENO ČINJENIČNO STANJE

1. Standardi za odlučivanje po žalbi

57. Standard koji apelaciono vijeće treba primijeniti prilikom ispitivanja navodno pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja jeste utemeljenost (osnovanost).

58. Apelaciono vijeće će prilikom razmatranja navodno pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja utvrditi da li bi jedan objektivan sud koji presuđuje u činjeničnim pitanjima došao do istog zaključka isključujući svaku razumnu sumnju. Neće svaka činjenična greška biti razlog da apelaciono vijeće ukine presudu, nego samo ona greška koja je uzrokovala nepravilnu presudu, što se kvalifikuje kao krajnje nepravičan ishod sudskog postupka, kao u slučaju kada je optuženi osuđen uprkos nedostatku dokaza o biću krivičnog djela.

59. Prilikom utvrđivanja da li je zaključak prvostepenog vijeća bio opravdan apelaciono vijeće će krenuti od načela da se ne treba olako upuštati u narušavanje činjeničnog stanja koje je utvrdilo prvostepeno vijeće. Apelaciono vijeće ima na umu, kao opšte načelo da je zadatak da sasluša, provjeri i odmjeri dokaze izvedene na glavnom pretresu prvenstveno

u diskrecionoj nadležnosti prvostepenog vijeća. Stoga apelaciono vijeće mora iskazati određeno uvažavanje u pogledu činjeničnog stanja koje je utvrdilo prvostepeno vijeće.

60. Apelaciono vijeće može vlastitim nalazom zamijeniti utvrđenje prvostepenog vijeća samo ako jedan objektivni sud koji presuđuje u činjeničnim pitanjima ne bi mogao donijeti takvu presudu, kada dokazi na koje se oslanjalo prvostepeno vijeće ne bi mogli biti prihvaćeni od strane bilo kojeg objektivnog suda ili kada je ocjena dokaza "potpuno pogrešna."

61. Članom 299. ZKP BiH propisano je kada se presuda može pobijati zbog pogrešno ili nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja. Odlučne činjenice se utvrđuju neposredno pomoću dokaza, ili posredno iz drugih činjenica (indicija ili kontrolnih činjenica). Samo one činjenice koje su sadržane u presudi mogu se smatrati da postoje, te bez obzira što odlučne činjenice postoje, u presudi se uvijek moraju dati razlozi o njihovom postojanju. U suprotnom nema utvrđenog činjeničnog stanja (nepotpuno utvrđeno činjenično stanje). Ukoliko neka odlučna činjenica nije utvrđena onako kako je zaista postojala u stvarnosti nekog događaja, onda postoji pogrešno utvrđeno činjenično stanje.

62. U odnosu na neposredne i posredne dokaze Ustavni sud Bosne i Hercegovine naglašava da dokazivanje činjenica putem posrednih dokaza nije samo po sebi u suprotnosti sa načelom pravičnog suđenja, u skladu sa članom 6. stav 1. EKLJP.² Međutim, dokazanost činjenice putem posrednih dokaza mora se utvrditi isključujući svaku razumnu sumnju, gdje mora postojati čvrsta i logična povezanost tako da činjenični zaključak prvostepenog vijeća bude jedini mogući zaključak na osnovu dokaza. Kriterij koji se primjenjuje jeste razumna sumnja. Vrlo rijetko se činjenica može dokazati isključujući svaku razumnu sumnju. Svakako, kao kada se sastave svi dijelovi neke slagalice, ponekad posredni dokazi mogu biti uvjerljiviji od svjedočenja neposrednog očevidca koje može biti podložno varljivosti ljudske percepcije.

2. Žalba odbrane optuženog Sime Stupara

63. U vezi sa tačkom 1 pobijane presude žalba tvrdi da je prvostepeni sud izveo pogrešan i neutemeljen zaključak da je Stupar Simo učestvovao u napadu, da saslušani svjedoci ukazuju da je akcija na selo Džamdžiće izvršena od strane pripadnika vojske a da ni jedan

---

²M.Š., AP-661/04 (Ustavni sud BiH), Odluka o prihvatljivosti i meritumu od 22. aprila 2005. godine, para. 36.

od saslušanih svjedoka nije mogao identifikovati bilo kog učesnika u ovom napadu, a vojnike su raspoznavali isključivo po vojnim uniformama u koje su bili obučeni i korišćenju artiljerije, koju nikada nije posjedovala policija. U vezi sa tim odbrana ističe da je svjedok Hurić Rifet čijem iskazu sud u potpunosti poklanja vjeru naveo da je u selu Džamdžići vidio vojsku, ponavljajući to više puta. Stoga je zaključak suda o prisustvu Sime Stupar i drugih pripadnika policije, koji se navode u ovoj tački optuženja, apsolutno neutemeljen. Nadalje, žalbom se u vezi sa svjedočenjem Hurić Rifeta ističe da je nepouzdan i neutemeljen zaključak suda iz paragrafa 253 na osnovu kojeg sud izvodi zaključak da je svjedok Hurić imao dobru preglednost i da za vijeće nije postojala dilema da je Hurić sa preciznošću mogao prepoznati počinioce. Iz iskaza proizilazi da su svjedok i njegov otac bili kilometar udaljeni od njihove kuće, dok u daljem kazivanju svjedok govori da su bili u nekom potoku ne obrazlažući preglednost, a kasnije govori da su bili udaljeni od kuće 200 do 300 metara, da bi tu udaljenost smanjio na 30 do 40 metara.

64. Braniteljica dalje u žalbi zaključuje da konfuznost iskaza Hurić Rifeta ne potvrđuje zaključak suda o kredibilnosti ovog svjedoka koji navodi da je bio očevidac događaja, te da smatra da u obrazloženju presude ne postoji adekvatno obrazloženje za ove činjenice koje su po mišljenju odbrane relevantne za ocjenu kredibiliteta svjedoka. Ovaj iskaz svjedoka nije potkrijepljen niti jednim materijalnim ili drugim dokazom. Nasuprot tome drugi izvedeni dokazi ukazuju na neutemeljenost tvrdnji svjedoka i potvrđuju nekredibilnost njegovog iskaza. Prilikom unakrsnog ispitivanja svjedok je izjavio da je odmah nakon razmjene i napuštanja teritorije Republike Srpske nadležnim policijskim organima u Tuzli 1993. godine dao izjavu o ratnim dešavanjima i njegovim saznanjima vezano za područje Vlasenice. Svjedok je izjavio da nikada nadležnim organima nije prijavio lica koja su po njegovom kazivanju izvršila ubistvo njegovog oca Hurić Šabana. Odbrana smatra da sve to ukazuje na nekredibilnost njegovog svjedočenja pred sudom, jer ubistvo oca, a pogotovo neposredno saznanje o izvršiocima ubistva predstavlja činjenice koje bi trebale imati veliki razlog, želju i motiv svjedoka za razjašnjenjem ovih događaja, a pogotovo što mu se neposredno nakon smrti oca pružila prilika da blagovremeno i bez straha nadležnim organima na području Federacije BiH prijavi događaj i izvršioce krivičnog djela.

65. Braniteljica u žalbi dalje navodi da iskaz svjedoka Malčinović Hajrudina ne potvrđuje navode svjedoka Hurić Rifeta o načinu smrti Hurić Šabana, iz kojih razloga sud izvodi pogrešan zaključak u paragrafu 254 i 255 obrazloženja presude da ovaj svjedok potkrepljuje iskaz Hurić Rifeta o navodnom učešću Stupar Sime u izvršenju ovog krivičnog djela. Svjedok Durić Muradif je potvrdio da ne zna ko je izvršio ubistva u Džamdžićima a zna da je ubijen

Hurić Šaban od srpske vojske. Džamdžić Miralem je izjavio da mu nije poznato na koji način su poginula lica u Džamdžićima te da nije bio očevidac ovih događaja.

66. Dalje se navodi i to da je iskaz svjedoka Hurić Rifeta suprotan medicinskoj dokumentaciji i nalazu i mišljenju vještaka medicinske struke Cihlarž Zdenka. Iz nalaza vještaka i medicinske dokumentacije koja je sačinjena na osnovu izvršene obdukcije nesporno proizilazi da je poginuli Hurić Šaban zadobio jednu razdornu ranu u predjelu glave. Vještak u nalazu piše da se ne može izjasniti o oružju iz kojeg je nanesena navedena povreda koja je uzrokovala smrt Hurić Šabana, dok sud u paragrafu 256 obrazloženja presude navodi da je vještak kao uzrok smrti naveo strijelno razorenje glave, što nije tačno. Iz materijalnih dokaza T 20 i T 21, potvrde o smrti i izvještaja o sudskomedicinskoj ekspertizi posmrtnih ostataka Hurić Šabana proizilazi da je uzrok smrti razorenje glave, a ne kako se to navodi u obrazloženju presude strijelno razorenje glave, što znači da nalaz vještaka ne potvrđuje kazivanje svjedoka Hurić Rifeta. Na tijelu Hurić Šabana nisu nađene druge povrede, te je nevjerovatno i nemoguće postojanje samo jedne povrede na tijelu poginulog Hurić Šabana sa relativno male udaljenosti rafalnom paljbom.

67. Žalbom se osporavaju i zaključci pobijane presude kada su u pitanju tačke dva i tri izreke, kojim je optuženi Simo Stupar osuđen za krivično djelo iz člana 172. stav 1. tačka h) u vezi sa tačkom k) KZ BiH, druga nečovječna djela učinjena u namjeri nanošenja velike patnje ili ozbiljne fizičke ili psihičke povrede prema oštećenima Durić Bajri i zaštićenog svjedoka S6.

68. U vezi sa tačkom 2 žalba ističe da oštećeni Durić Bajro nije davao iskaz u istražnom postupku, a u svom svjedočenju na glavnom pretresu je djelimično potvrdio prisustvo Stupara prilikom njegovog ispitivanja. Odbrana je kao vlastiti dokaz O I-3 izvela dokaz o ocjenjivanju zdravstvene sposobnosti vojnih obveznika Vob-7 za 1970. godinu iz kojih proizilazi da Durić Bajro nije bio sposoban za služenje vojske zbog zdravstvenih problema. Nadležna vojno-ljekarska komisija utvrdila je nesposobnost imenovanog za služenje vojnog roka zbog dijagnoze-duševna zaostalost. Obrana na izloženo zaključuje da presuda ne sadrži adekvatno obrazloženje iz kojih razloga je zaključeno da je oštećeni objektivno rekonstruisao predmetni događaj.

69. U žalbi se dalje navodi da je svjedok Durić Emin izjavio da kada je doveden u prostoriju da je zatekao i Durić Bajru, a da mu nije poznat identitet lica koja su ga izvela, ispitivala i tukla, kao ni identitet lica koja su tukla Durić Bajru. Svjedok je izjavio da mu je kasnije nakon ovog događaja S6 rekao da su ta lica bili Zoran i Simo. Nadalje, odbrana se

poziva na svjedoka Durić Muradifa koji je izjavio da je bio u stanici policije kada je izvođen njegov brat Bajro, svjedok S6 i Durić Emin, te da je Stupara vidio na ulaznim vratima kada su izvedena ova lica a brat mu je kasnije nakon ovog događaja govorio da su tu bili Stupar, Zoran Obrenović i Pajić Slađan. Svjedok Durić Mirsad rekao je da se nalazio u istoj prostoriji sa njim i ostalim licima i da je čuo od svjedoka S6 ko je bio u prostoriji u kojoj su ispitivani. U predkrivičnom postupku nije spominjao Stupar Simu, obrazlažući to činjenicom da je tu informaciju dobio od svjedoka S6 u razgovoru sa njim 2016. godine. Rekao je da on lično nije poznao Stupar Simu, ali da je iz priče drugih zaključio da je tu bio i Stupar Simo. Po žalbi, dokazi izvedeni po ovoj tački optuženja ne dokazuju van svake razumne sumnje da je Stupar Simo počinio ovo krivično djelo. Izjave ovih svjedoka ne potvrđuju činjenicu da je Stupar Simo učestvovao u odvođenju, ispitivanju i udaranju Durić Bajre.

70. Braniteljica u žalbi dodaje da se ni izjava svjedoka S6 ne podudara sa izjavom Durić Bajre u vezi sa ključnim činjenicama, a pogotovo utvrđivanju identiteta lica koja su ih odvodila i tukla. Iz provedenih dokaza je očigledno da je svjedok S6 dugo nakon ovog događaja, 2016. godine u razgovoru sa nekim od svjedoka iznio činjenice koje su proizvoljne i netačne, da je oštećenog tukao Stupar Simo iako kako iznosi, ovaj svjedok je istog poznao po ocu, a ne lično.

71. Braniteljica na navedeno zaključuje da je jedino Durić Bajro djelimično potvrdio navode iz ove tačke optuženja, a da je njegovo svjedočenje različito u bitnim elementima od svjedočenja ostalih svjedoka i da je po opisu slijeda događaja bio onesvješćen, te da se na njegovom iskazu ne može zasnivati osuđujuća presuda.

72. Kada su u pitanju zaključci pobijane presude u odnosu na tačku tri izreke, žalba navodi da je neosnovan zaključak suda iznesen u paragrafu 296 u kojem se daje kredibilitet svjedoku S6. Svjedok je izjavio da Simu Stupara nije poznao lično, ali da ga je znao po njegovom ocu, kako on kaže Mijatu, a otac Sime Stupara je Jakov. Također, braniteljica ističe da je svjedok rekao da ne zna ko ga je tukao, jer je bio u odnosu na njih okrenut leđima. Iskaz svjedoka S6 nije bio decidan i jasan u odnosu na identifikaciju Stupar Sime vezano za njegovo prisustvo ovom događaju, kao i radnje koje su inkriminisane ovom tačkom, tačnije način nanošenja povreda i na počiniocima ovih radnji. Žalba dalje navodi da iskaz ovog svjedoka nije potkrijepljen iskazima svjedoka koji su saslušavani na ovu tačku optuženja, te da je djelimično suprotan iskazu saslušanih svjedoka.

73. U odnosu na tačku četiri presude braniteljica navodi da su svjedokinje Zukić Zumreta i Mehanović Aida potvrdile da su dana 10.07.1992. godine u večernjim satima iz kuće

odvedeni Zukić Salih i Zukić Avdo od strane Stupar Sime, Obrenović Zorana i još jednog nepoznatog lica. Iskazi saslušanih svjedoka ukazuju na činjenicu da je Stupar Simo izvršavao poslove rezervnog policajca od mjeseca maja 1992. godine, da nije imao nikakvu komandnu ulogu, da se ponašao korektno prilikom obavljanja ove radnje i da je saopštio oštećenim i svjedocima da ih vodi na ispitivanje u stanicu policije. Odbrana žalbom ističe da iz propisa o funkcionisanju policije proizilazi da je privođenje radi ispitivanja bila legitimna radnja, te da Stupar nije imao ovlaštenje da tu radnju sprovodi bez prisustva aktivnog policajca koji mu je u datoj situaciji bio pretpostavljeni, što se može zaključiti i iz iskaza saslušanih svjedoka. U žalbi stoji i da odbrana smatra da provedenim dokazima nisu ispunjeni uslovi za krivično djelo prisilnog nestanka osoba, jer je eventualna radnja privođenja lica na ispitivanje izvršena u sklopu zakonskih ovlaštenja policajaca i po naredbi pretpostavljenog u Policijskoj stanici i na licu mjesta. Braniteljica tvrdi i da nije argumentovan zaključak suda iz paragrafa 319 po kojem ne poklanja vjeru svjedocima odbrane isključivo na osnovu činjenice da su saborci optuženog, te da iz tih razloga imaju motiv da mu pomognu, kao i da se ne mogu sjetiti imena ulica nakon 28 godina, a svjedocima optužbe se slične stvari pravdaju protekom vremena. Prema žalbi, prethodno iznesenim je prekršeno načelo *in dubio pro reo*, po kome i najmanja sumnja u vezi sa svakim izvedenim dokazom mora ići u prilog optuženom.

74. Odbrana zaključuje da dokazi na kojima sud izvodi zaključak o krivičnoj odgovornosti optuženog po svom kvalitetu nemaju potrebnu snagu uvjerljivosti da je optuženi Simo Stupar počinio radnje za koje je osuđen, iz kojih razloga je u ovom predmetu bilo neophodno primjenom načela *in dubio pro reo* donijeti oslobađajuću presudu.

- Stav apelacionog vijeća

75. Razmatrajući žalbene prigovore odbrane kojim se ukazuje da je činjenično stanje iz pobijane presude pogrešno i nepotpuno utvrđeno, apelaciono vijeće je nakon detaljne analize sadržaja pobijane presude i izvršenog uvida u spis predmeta, došlo do zaključka da se radi o neutemeljenim tvrdnjama. Suprotno stavu žalbe, ovo vijeće nalazi da je pobijanom presudom činjenično stanje pravilno i potpuno utvrđeno i da ista sadrži valjane i prihvatljive razloge o svim odlučnim činjenicama na osnovu kojih je donesena osuđujuća presuda u odnosu na optuženog Simu Stupara.

76. Prije svega, apelaciono vijeće nalazi da je prvostepeno vijeće u ovom predmetu sve dokaze cijenilo u skladu sa odredbama ZKP BiH, poštujući načelo pretpostavke nevinosti iz

člana 3. ZKP BiH, koje otjelovljuje opšti princip prema kojem Tužilaštvo snosi teret utvrđivanja krivice optuženog, a ista se mora utvrditi isključujući svaku razumnu sumnju.

77. U vezi sa primjedbama žalbe valja naglasiti da prvostepeno vijeće nije ni bilo dužno raspravljati baš o svakom dokazu pojedinačno na način kako to tvrdi odbrana. Isto je u smislu odredbe iz člana 15. i 281. ZKP BiH izvršilo slobodnu ocjenu dokaza baveći se u prvom redu onim dokazima koji su nužni za ostvarenje svrhe ove presude – donošenje odluke o onome što je bilo predmet optuženja. Pobjijana presuda je i po ocjeni ovog vijeća, pravilno koncentrisana na ispitivanje i ocjenu dokaza na kojima se zasniva ocjena da je učinjeno krivično djelo koje se optuženom stavlja na teret i o krivici optuženog, pri čemu nije došlo do pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja.

78. Po ocjeni apelacionog vijeća, ne može se očekivati da se u masovnim zločinima, kada je vršen progon cjelokupnog bošnjačkog stanovništva na području opštine Vlasenica na nacionalnoj i vjerskoj osnovi, utvrde i najsitniji detalji, niti se može očekivati od svjedoka da se sjećaju svih pojedinosti predmetnih događaja, obzirom na haotična dešavanja u inkriminisano vrijeme i vremensku distancu od tada. Pri tome valja biti svjesno da je vrlo rijetko da dva svjedoka, koja svjedoče na iste okolnosti, neki događaj vide potpuno identično ili ga verbalno opisuju na potpuno identičan način, pogotovo kada se radi o nizu događaja koji se nižu jedan za drugim u veoma stresnim situacijama. Naprotiv, kada se i desi da svjedoci govore potpuno identično, to prije može upućivati na postojanje prethodnih dogovora svjedoka ili eventualnih instrukcija datih od strane zainteresovanih za ishod postupka.

79. Nakon što je apelaciono vijeće izvršilo opću analizu ocjene dokaza u pobijanoj presudi i zaključilo da je ista izvršena u skladu sa pravilima procesnog zakona, savjesno, pravilno, objektivno i detaljno, u nastavku će analizirati pojedinačne prigovore odbrane optuženog Sime Stupara.

80. Najprije valja konstatovati, kako je to pravilno utvrđeno u pobijanoj presudi, da je optuženi Stupar Sime u inkriminisano vrijeme zajedno sa pripadnicima vojske i policije, kao rezervni policajac ne samo prisustvovao, nego i aktivno učestvovao u brojnim nezakonitim radnjama, koje su, posmatrane u kontekstu svega što se u inkriminisano vrijeme dešavalo na području Vlasenice, bile dio širokog i sistematičnog napada na bošnjačko stanovništvo opštine Vlasenica. Optuženi je prisustvovao i učestvovao u napadima na nebranjena sela. Prisustvovao je i bio očevidac zatvaranju brojnih civila u prostorije PS Vlasenica, gdje su fizički maltretirani, a u čemu je i sam učestvovao (u radnjama opisanim u tačkama 2. i 3.

osuđujućeg dijela izreke presude). Radnje koje je poduzimao optuženi Simo Stupar, a koje su detaljno opisane u četiri tačke osuđujućeg dijela izreke presude, nisu predstavljale izolovan slučaj, već su zajedno sa radnjama drugih pripadnika vojske i/ili policije predstavljale dio širokog i sistematičnog napada usmjerenog na civilno stanovništvo bošnjačke nacionalnosti.

81. Odbrana optuženog Sime Stupara je i u toku prvostepenog postupka, kao i u predmetnoj žalbi, osporavala postojanje širokog i sistematičnog napada, te u tom pravcu uložila materijalne dokaze, krivične upisnike koje sadrže krivične prijave protiv više lica bošnjačke nacionalnosti, a zbog nelegalnog posjedovanja oružja³, čime se željelo dokazati postojanje oružanog sukoba. Prvostepeno vijeće je po ocjeni ovog vijeća, cijenilo iznesene dokaze, te sasvim ispravno zaključilo da se u konkretnom slučaju u periodu april – septembar 1992. godine opisani napadi nisu mogli smatrati oružanim sukobom.⁴

82. Naime, oružani sukob postoji tamo gdje se pribjegli oružanoj sili između država, ili produženom oružanom nasilju između državnih vlasti i organizovanih naoružanih grupa, ili između takvih grupa unutar jedne države⁵. I po ocjeni ovog vijeća, odbrana nije dokazala u konkretnom slučaju postojanje takvog oružanog nasilja između organizovanih oružanih grupa na području opštine Vlasenica. Dostavljeni dokazi zapravo upućuju na zaključak da su postojali pokušaji muslimanskih strana da se organizuju u cilju zaštite od napada srpskih strana⁶, ali ne i da se radilo o oružanom sukobu.

83. U prvostepenoj presudi je ispravno u tom pravcu navedeno i to da za razliku od pojma oružanog sukoba, izraz „napad“ u okviru krivičnog djela Zločini protiv čovječnosti prema prihvaćenoj praksi MKSJ nije ograničen na upotrebu oružane sile, nego obuhvata i svako zlostavljanje civilnog stanovništva.“⁷ Napad čak može biti počinjen i u miru i biti usmjeren i u odnosu na stanovništvo iste nacionalnosti. Takvo zlostavljanje civilnog stanovništva odvijalo se upravo u samom gradu Vlasenica i njegovoj okolini, jer su „tokom inkriminisanog perioda pripadnici muslimanske nacionalnosti bili svakodnevno izloženi raznim oblicima verbalnog, psihičkog i fizičkog terora“. Navedeno je prvenstveno bilo rezultat nezakonitog postupanja pripadnika vojske i policije tadašnje Republike Srpske BiH, na način da su vršeni neovlašteni pretresi muslimanskih kuća, protivpravno odvođenje i zatvaranje civila u

---

³ O-I-2;

⁴ Prvostepena presuda broj S1 1 K 030715 18 Kri od 11.05.2021. godine (strane 62-66)

⁵ Vidjeti presudu *Tužilac protiv Kunarca, Kovača i Vukovića*, predmeti No. IT-96-,23 i IT-96-23/1 (Žalbeno vijeće);

⁶ Vidjeti iskaz svjedoka Agić Hasiba, unakrsno ispitivanje advokata Miloša Perića

⁷ Vasiljević, Pretresno vijeće, presuda od 29.nov 2002. godine para. 29,30.;

prostorije zatvora u zgradi MUP-a, zatvora iza zgrade Suda u Vlasenici, a zatim i logora Sušica, te nezakonita otpuštanja sa radnih mjesta.

84. Stoga je suprotno žalbenim prigovorima odbrane optuženog, prvostepeno vijeće sasvim osnovano i ispravno, van razumne sumnje utvrdilo postojanje širokog i sistematičnog napada na civile bošnjačke nacionalnosti na području opštine Vlasenica, čime je ispunjen taj opšti element krivičnog djela Zločini protiv čovječnosti iz člana 172. KZ BiH.

85. Prvostepeno vijeće je na osnovu provedenih dokaza pravilno utvrdilo da su u konkretnom slučaju ispunjeni svi, kako opšti, tako i posebni elementi - bitna obilježja krivičnog Zločini protiv čovječnosti iz čl.172. stav 1. tačka h) (progon) i to u vezi tačkom a) (ubistvo), tačkom i) (prisilni nestanak) tačkom k) (druga nečovječna djela slične prirode) i u vezi sa članom 180. stav 1. KZ BiH, a u vezi sa članom 29. KZ BiH. O svemu tome je prvostepeno vijeće u pobijanoj presudi dalo jasne i konkretne razloge, koje kao valjane i na provedenim dokazima utemeljene prihvata i ovo vijeće.

86. Suprotno žalbenim prigovorima, nakon analize svih izvedenih dokaza, i ovo vijeće je zaključilo da je optuženi Simo Stupar progon bošnjačkog civilnog stanovništva izvršio ubistvom, drugim nečovječnim djelima slične prirode učinjene u namjeri nanošenja teške fizičke i psihičke patnje, te prisilnim nestankom dva lica, a kako je to i navedeno u izreci presude, a sve navedeno je učinjeno prema licima bošnjačke nacionalnosti isključivo zbog njihove nacionalne i vjerske pripadnosti, iz čega proizilazi postojanje diskriminatorne namjere optuženog pri izvršenju u dispozitivu opisanih radnji, neophodne za dokazivanje progona.

87. Budući da je odbrana optuženog u žalbi osporila činjenična utvrđenja prvostepenog vijeća u vezi sa sve 4 tačke osuđujućeg dijela pobijane presude, apelaciono vijeće je najprije razmotrilo prigovore koji se odnose na **tačku 1** - napad na selo Džamdžićei ubistvo Hurić Šabana, te na svjedočenje svjedoka Hurić Rifeta.

88. Neosnovane su tvrdnje žalbe da ni jedan od saslušanih svjedoka nije mogao identifikovati bilo kog učesnika u ovom napadu, te da su saslušani svjedoci ukazivali da je akcija na selo Džamdžiće izvršena od strane pripadnika vojske, a ne i policije u čijem rezervnom sastavu je bio optuženi Stupar Sime. S tim u vezi, u pobijanoj presudi je pravilno, na osnovu izvedenih dokaza, utvrđeno da se u opštini Vlasenica u periodu april/maj 1992. godine dešavalo mješovito vojno-policijsko postupanje, te apelaciono vijeće nalazi pravilnim obrazloženje iz pobijane presude da su u radnjama zatvaranja i u samom napadu na selo,

učestvovala i vojska i policija, tako da prisustvo jednih ne isključuje prisustvo drugih, kako se to neosnovano želi predstaviti žalbom odbrane optuženog Stupara.

89. Upravo na osnovu saslušanih svjedoka, čiji iskazi su detaljno elaborirani na stranicama 74-77 pobijane presude, prvostepeno vijeće je nesumnjivo utvrdilo prisustvo optuženog u selu Džamdžići u vrijeme napada vojske i policije na isto.

90. Žalba nije dovela u ozbiljnu sumnju ni zaključke prvostepenog vijeća da su u toku napada optuženi Stupar Simo, osumnjičeni O.Z. i jedan NN vojnik, na lokalitetu Brajinovac, sa udaljenosti od oko 20 metara iz vatrenog oružja pucali u glavu civilu Hurić Šabanu, koji je bio invalid i kretao se uz pomoć štaka, te ga tako lišili života. Prvostepeno vijeće je takav zaključak izvelo na osnovu iskaza saslušanih svjedoka: Rifeta Hurića, Hajrudina Malčinovića, S6, Galiba Smajlović, Mustafe Alihodžić, Miralema Džamdžić, Fikreta Džodžaljević, Mirsada Durića, pročitane izjave svjedoka Ešefe Pašić (T-26) i S5 (T-28) i drugi, te vještaka Zdenka Cihlarž, koji je vršio pregled i obradu ekshumiranih posmrtnih ostataka stradalih civila.

91. Kada je u pitanju iskaz svjedoka Hurić Rifeta, koji je jedini neposredni očevidac događaja u kojem je sa udaljenosti od oko 30-40 m posmatrao ubistvo svoga oca, te prepoznao izvršioce, odbrana isti osporava nalazeći da je iskaz konfuzan u pogledu lokacije sa koje je gledao kako se pale kuće, kao i udaljenosti i preglednosti od objekta pred koji je došao, te u trenutku kada mu je otac ubijen.

92. Žalba tvrdi da iskaz svjedoka nije kredibilan jer isti nije potvrđen iskazima drugih svjedoka, te konačno da je iskaz svjedoka Hurić Rifeta suprotan medicinskoj dokumentaciji, te nalazu i mišljenju vještaka medicinske struke Cihlarž Zdenka.

93. Analizirajući iskaz svjedok Hurić Rifeta koji je svjedočio na glavnom pretresu 09.06.2020. godine, ovo vijeće nalazi da su žalbeni prigovori odbrane neosnovani, te da odbrana nije navela niti jedan opravdan razlog koji bi ukazivao da ovaj svjedok ima interesa da optuženog Simu Stupara, pored i druge dvojice izvršitelja, neosnovano tereti i identifikuje kao jednog od počinitelja ubistva njegovog oca.

94. Apelaciono vijeće kao pravilnu i logičnu prihvata ocjenu prvostepenog vijeća kada je u pitanju iskaz svjedoka Hurić Rifeta, nalazeći da je isti iskreno, sa mnogo detalja opisao okolnosti stradanja oca kritičnog dana u selu Džamdžići. Svjedok je prepoznao izvršioce djela, prije svega optuženog Simu Stupara, kojeg dobro poznaje od ranije i naveo da je Simo iz sela Piskavice, što je tačno. Svjedok je događaj gledao sa udaljenosti 30-40 m, a

vidljivost je bila dobra te nema dileme da je sa preciznošću mogao prepoznati počinioca. Po ocjeni ovog vijeća, sasvim ispravno se u pobijanoj presudi prvostepenog vijeća konstatuje da u prilog iskrenosti svjedoka govori i činjenica da se svjedok izjasnio o identitetu dvojice lica koji pucaju, koje je sa sigurnošću prepoznao, dok je za trećeg iskreno rekao da ne zna ko je, pri čemu se nije bavio pretpostavkama, niti nagađanjima.

95. Žalbeni prigovori kojima se ukazuje na konfuznost iskaza ovog svjedoka navodeći da nije bio jasan u pogledu njegove lokacije i udaljenosti u momentu ubistva oca, ne dovode u pitanje kredibilitet ovog svjedoka. Naime, iz sadržaja iskaza jasno proizilazi da svjedok najprije opisuje gdje se nalazio zajedno sa ocem Šabanom Hurićem (na Pejića brdu) dok su se palile kuće u selima i zaseoku, a zatim da je sa 200-300 metara zajedno sa ocem vidio da su zapalili i njihovu kuću. Na nagovor oca, pošao je da gasi vatru na njihovoj kući, dok je otac ostao iza njega, te kasnije i on krenuo. Kada se približio kući na udaljenosti od 30 - 40 metara vidio je trojicu vojnika obučenih u šarenoj vojnoj uniformi, kada svjedok od te trojice prepoznaje optuženog Simu Stupara i Zorana Obrenovića. Otac je išao za njim, međutim svjedok mu nije mogao dati znak da ostane u grmu gdje se i on nalazio, nego je produžio do kuće Muje Bilića, kada su ga pomenuta trojica spazili i rafalnim pucnjevima ubili. Kada se analizira ovakav sadržaj iskaza, ne može se prihvatiti tvrdnja žalbe o konfuziji i protivrječnostima u iskazu svjedoka Hurića na koju žalba ukazuje jer je sasvim jasno sa koje udaljenosti je svjedok posmatrao paljenje kuće, a sa koje udaljenosti je posmatrao ubistvo svoga oca.

96. Suprotno žalbenim navodima, iskaz svjedoka Hurić Rifeta je u saglasnosti i sa drugim svjedočenjima, prije svega lica koja su se kritične prilike našla u selu i pomogla oštećenom Rifetu Huriću da ukopa ubijenog oca. U tom pravcu prvostepeno vijeće je ispravno i detaljno analizirao iskaze svih tih svjedoka na stranicama 75,76 i 77 pobijane presude, iznoseći konkretne razloge koje ovo vijeće u cjelosti prihvata nalazeći da je činjenično stanje u vezi sa događajem iz tačke 1 i ubistvom Hurić Rifeta potpuno i pravilno utvrđeno.

97. Zaključci prvostepene presude nisu dovedeni u sumnju niti tvrdnjama žalbe kojim se ukazuje da je iskaz svjedoka Rifata Hurića suprotan medicinskoj dokumentaciji, odnosno nalazu i mišljenju vještaka medicinske struke Cihlarž Zdenka. Naime, analiza nalaza i mišljenja vještaka, po ocjeni ovog vijeća, ne dovodi u pitanje kredibilitet iskaza svjedoka Hurić Rifeta, nego naprotiv, ide u prilog takvog zaključka, imajući u vidu izjavu vještaka Cihlarž Zdenka, koji je konstatovao da je uzrok smrti Hurić Šabana strijelno razorenje glave,

što se u cjelosti poklapa sa navodima svjedoka Rifeta Hurića koji je izjavio da je prilikom izvlačenja i ukopa očevog tijela vidio njegovu „raznesenu“ glavu.

98. Odbrana je osporavala kredibilitet svjedoka Hurtića ukazujući i na činjenicu da isti u ranijim izjavama nije spominjao lica koja su ubila njegovog oca. Međutim, svjedok je u toku unakrsnog ispitivanja dao sasvim prihvatljivo obrazloženje u vezi sa tim, rekavši da nije detaljno opisivao okolnosti stradanja oca, jer ga niko nije nikada direktno ni pitao za to, već je predmet njegovog ispitivanja bilo šta se sve dogodilo u Vlasenici i u njegovom zatočeništvu, te je i svjedočio na te okolnosti.

99. Iz navedenih razloga su neosnovani i žalbeni navodi odbrane kojim se negira kredibilitet svjedoka i krivica optuženog Sime Stupara kao saizvršioca za ubistvo civila Šabana Hurića, koje se dogodilo prilikom napada na selo Džamdžiće.

100. Kada su u pitanju **tačke dva i tri** osuđujućeg dijela izreke presude, prvostepeno vijeće je nesumnjivo utvrdilo učešće optuženog Sime Stupara, koji je postupajući u svojstvu rezervnog policajca, za vrijeme trajanja širokog i sistematičnog napada protiv civilnog stanovništva, za koji je znao i čiji je bio dio, zajedno sa drugim licima, navedenim u tačkama 2. i 3. osuđujućeg dijela izreke presude, premlaćivao oštećene Bajru Durića i oštećenog S6, nanijevši im fizičke i psihičke patnje, čije posljedice svjedoci i danas osjećaju. U tom smislu prvostepeno vijeće je iznijelo detaljnu analizu kroz iznošenje činjeničnih utvrđenja za ove tačke.

101. Odbrana je u žalbi, jednako kao i u toku prvostepenog postupka, nastojala da ospori pouzdanost svjedočenja oštećenog Bajre Durića, tvrdeći da je riječ o osobi sa određenim mentalnim poteškoćama, zbog kojih je oslobođen služenja vojnog roka. U tom pravcu je uloženi i materijalni dokaz O-I-3. Međutim, po ocjeni ovog vijeća, prvostepeno vijeće je sasvim pravilno postupilo kada je nakon što je pažljivo analiziralo iskaz oštećenog⁸, te dovelo isti u vezu sa svjedočenjem svjedoka S6, kao i svjedoka Durić Muradifa, Durić Emina, Durić Mirsada, zaključilo da se inkriminirani događaj desio na način opisan u izreci presude, te da je optuženi Simo Stupar učestvovao u premlaćivanju ovog oštećenog. Prvostepeno vijeće je detaljno na strani 83., 84. i 85. prvostepene presude, iznijelo analizu iskaza saslušanih svjedoka na okolnosti dešavanja opisanih u tački 2, iz kojih nesporno proizilazi da je oštećeni Bajro Durić izvođen i teško premlaćivan, kao i da se optuženi Simo

---

⁸ Prvostepena presuda broj S1 1 K 030715 18 Kri od 11.05.2021. godine, paragraf 272;

Stupar, prema kazivanju svjedoka, pojavljivao na vratima prostorije iz koje su izvođeni na premlaćivanje i da je učestvovao u premlaćivanju oštećenog Durić Bajre.

102. Shodno navedenom, apelaciono vijeće nalazi da je činjenično stanje pravilno utvrđeno i osnovano zaključeno da se radi o nečovječnim djelima učinjenim prema civilu Durić Bajri, koji se u vrijeme izvršenja djela nalazio zatočen u prostorijama SJB Vlasenica, zbog čega su suprotni navodi odbrane neosnovani.

103. Valjanost utvrđenog činjeničnog stanja i zaključka prvostepenog vijeća o krivici optuženog Sime Stupara za radnje opisane u **tački 3.** osuđujućeg dijela izreke presude, također nije dovedena u pitanje žalbenim navodima braniteljice optuženog. rane optuženog.

104. Optuženi Simo Stupar je oglašen krivim za krivično djelo Zločini protiv čovječnosti, progonom učinjenim drugim nečovječnim djelima slične prirode na način što je nečovječno postupao prema oštećenom civilu S6, a prvostepeno vijeće je takvu odluku donijelo na temelju svjedočenja oštećenog S6, te lica koja su sa njim boravila zatočena u prostorijama SJB Vlasenica.

105. Odbrana optuženog osporava iskaz oštećenog S6 tvrdeći da isti nije pouzdan, da svjedok nije poznavao optuženog Simu Stupara, te da je tvrdio da je poznavao oca optuženog, imenujući ga pogrešno kao Mijata, iako se on zvao Jakov. Žalbom se prigovora i na određene razlike u iskazima svjedoka na okolnosti dešavanja opisanih u tački 3 osuđujućeg dijela izreke presude.

106. Analizom iskaza oštećenog S6 ovo vijeće je utvrdilo da je prvostepeno vijeće sasvim ispravno iskaz oštećenog ocijenilo kao vjerodostojan, jasan i uvjerljiv, a njegovo svjedočenje o psihičkom i fizičkom zlostavljanju i premlaćivanju potkrijepilo iskazima drugih svjedoka Durić Muradifa, Durić Emina, Durić Mirsada, Durić Bajre, koji su pred sudskim vijećem svjedočili da su vidjeli izvođenje oštećenog, čuli njegove krike i zapomaganja sa drugog sprata zgrade, a zatim, nakon vraćanja u prostoriju vidjeli kako je S6 izgledao (sav prebijen i krvav).

107. Iskaz oštećenog nije doveden u pitanje ni tvrdnjama žalbe da svjedok S6 nije poznavao optuženog i da je na glavnom pretresu izjavio da se otac optuženog zove Mijat, a ne Jakov. U vezi s tim ovo vijeće je preslušavajući iskaz svjedoka utvrdilo da svjedok nije izjavio da se otac optuženog zove Mijat, nego upravo Jakov, te da je izjavio da je čuo ime optuženog prilikom međusobnog oslovljavanja lica koja su ga tukla.

108. Po ocjeni ovo g vijeća, cijeneći cjelokupan iskaz oštećenog, te dovodeći ga u vezu sa svjedočenjem svjedoka koji su potvrdili da su vidjeli optuženog ispred vrata prilikom izvođenja oštećenog, na nesumnjiv način je utvrđeno da je optuženi učestvovao u prelaćivanju oštećenog, kako je to i opisano u tački 3. osuđujućeg dijela izreke presude.

109. Suprotno tvrdnjama odbrane da pobijana presuda ne komentariše razlike u svjedočenjima i prihvata samo ono što joj odgovara, apelaciono vijeće nalazi da pobijana presuda u svom obrazloženju sadrži i kritički odnos prema iskazima svih navedenih svjedoka. U tom pogledu, u pobijanoj presudi se navodi da u iskazima svjedoka postoji razlika u kazivanju da li se optuženi nalazio pored vrata ispred prostorije iz kojih su ih izvodili na prelaćivanje ili je neko drugi dolazio po njih i izvodio ih, ali da bez obzira na ove različitosti iz iskaza saslušanih svjedoka se nameće zaključak da je optuženi zaista na opisani način učestvovovao u prelaćivanju oštećenih Durić Bajre i S6, kako su to oni i tvrdili.

110. Sve navedeno ukazuje da su žalbeni navodi odbrane neosnovani, te da je prvostepeno vijeće primjenom načela slobodne ocjene dokaza izvelo pravilne zaključke, koje prihvata i apelaciono vijeće. Pri tome je prvostepeno vijeće dalo jasne i konkretne razloge i o tome zašto određenim svjedocima vjeruje a zašto drugim ne, te zašto ne prihvata tvrdnje odbrane. Date razloge kao logične i uvjerljive prihvata i ovo vijeće.

111. Kada je u pitanju činjenično stanje navedeno u **tački 4. osuđujućeg dijela izreke presude**, prvostepeno vijeće je zaključak o preduzetim radnjama optuženog Sime Stupara utvrdilo na temelju iskaza oštećenih Zumrete Zukić i Mehanović Aide, koje su bile neposredni očevidci događaja, ali i nalaza i mišljenja vještaka medicinske struke dr Zdenka Cihlarž i Vede Tuco, te materijalnih dokata T-6, T-7, T-21 i T-24, kao i dokaza O-I-4.

112. Tako su svjedokinje Zumreta Zukić i Mehanović Aida detaljno i uvjerljivo opisale kako je optuženi Simo Stupar u noći 10.07.1992. godine, uniformisan i naoružan automatskom puškom, zajedno sa Z.O. i još jednim NN licem, došao pred njihovu porodičnu kuću, zalupao na vrata kuće s puškom na ramenu i naredio Zukić Salihu da pođe sa njim, radi navodnog ispitivanja. Također su svjedokinje jasno potvrdile da je optuženi, nakon što je na hodniku ugledao i oštećenog Zukić Avdu, sina Saliha, naredio da i on pođe sa njima, da su ih uveli u kombi kojim su došli i krenuli ulicom prema Han Pijesku, od kada im se gubi svaki trag, da bi 2007. godine njihova tijela bila pronađena i ekshumirana.

113. Odbrana žalbom ističe da je prema propisima o funkcionisanju policije privođenje radi ispitivanja bila legitimna radnja, da Stupar nije imao ovlaštenje da tu radnju sprovodi bez prisustva aktivnog policajca koji mu je u datoj situaciji bio pretpostavljeni, te da se to može zaključiti i iz iskaza saslušanih svjedoka. U vezi s tim valja ukazati da iz iskaza svjedokinja proizilazi sasvim suprotno, to jest da su oštećeni odvedeni noću, bez uručenja bilo kakvog akta o privođenju, bez pokazivanja bilo kakve pismene naredbe, ovlašćenja i slično, da Zukić Avdo uopšte nije ni pominjan prije nego što se pojavio na vratima sobe, te da su obojica odvedeni u sasvim drugom pravcu - prema Han Pijesku, a ne u pravcu Policijske stanice Vlasenica. Po ocjeni ovog vijeća, vrijeme i sve okolnosti pod kojim je obavljeno odvođenje oštećenih, nesumnjivo ukazuju da se ne radi o legitimnoj radnji optuženog izvršenoj po naređenju pretpostavljenih, nego o njegovom samovoljnom postupanju, kao i lica O.Z. s kojim je došao, i to sasvim suprotnom pravilima o postupanju policije u vezi sa privođenjem i mimo ovlašćenja koje je imao kao rezervni policajac, kakvo postupanje je u inkriminisanom periodu bilo tolerisano od organa vlasti i veoma česta pojava na području Vlasenice.

114. Apelaciono vijeće je ocjenilo da je prvostepeno vijeće sasvim ispravno i osnovano zaključilo da iz provedenih dokaza proizilazi da je optuženi učestvovao u hapšenju i odvođenju oštećenih Zukić Saliha i Zukić Avde, kojima se nakon toga izgubio svaki trag, te da je riječ o ponašanju koje je podržano od strane ili s dopuštanjem, podrškom ili pristankom države ili organizacije, uz odbijanje da se prizna takvo lišenje slobode ili da se pruži informacija o sudbini ili o mjestu gdje se nalaze navedene osobe, a sa namjerom da se takve osobe uklone od zaštite zakona na duže vrijeme. Ovakav zaključak nedvojbeno proizilazi iz iskaza oštećenih svjedokinja. Naime, iako je Zumretina majka sutra dan išla u Policijsku stanicu Vlasenica da provjeri da li su zaista tamo dovedeni i zadržani Zukić Salih i Zukić Avdo i zašto se ni nakon proteka noći nisu vratili kući, u Policijskoj stanici su negirali da su ta lica uopšte dovedena u Stanicu. Dakle, uprkos tome što je policija tom prilikom dobila informaciju da su njihovi pripadnici odveli dva civila iz kuće na navodni informativni razgovor, na koji nisu dovedeni u Stanicu, niko nije ništa poduzeo da se sazna gdje su odvedeni i kakva je njihova sudbina, što upućuje na zaključak da su aktivnosti optuženog zaista, ako ne direktno, a ono faktički bile podržane ili su imale pristanak sistema vlasti.

115. Budući da sud nije vezan pravnom ocjenom djela iz optužnice, ispravno je prvostepeno vijeće s obzirom na navedene činjenice postupilo kada je promijenilo pravnu kvalifikaciju ove tačke optužnice, te optuženog Simu Stupara za radnje iz tačke 4. osuđujućeg dijela izreke presude oglasilo krivim za krivično djelo Zločini protiv čovječnosti

iz člana 172. stav 1. tačka h) u vezi sa **tačkom i)** KZ BiH, a sve u vezi sa članom 29. i 180. stav 1. istog Zakona. Po ocjeni apelacionog vijeća, kao i prvostepenog, nesumnjivo je dokazano da je optuženi, postupajući u svojstvu rezervnog policajca, u okviru širokog i sistematičnog napada protiv civilnog stanovništva, kritičnog dana izveo oštećene Saliha Zukića i Avdu Zukića i odveo u njemu poznatom pravcu, od kada im se gubi svaki trag, da je o tome optuženi odbijao dati bilo kakve informacije, držeći tako odvedene izvan zaštite zakona, te da su time ostvarena bitna obilježja bića krivičnog djela prisilni nestanak iz tačke i) stav 1. član 172. KZ BiH.

116. Iz naprijed navedenih razloga, ovo vijeće nalazi da odluka prvostepenog vijeća ni u pogledu tačke 4 nije dovedena u pitanje žalbenim prigovorima odbrane, te da se ista zasniva na dokazima koje je prvostepeno vijeće sasvim ispravno ocijenilo kredibilnim i vjerodostojnim, koji u svojoj ukupnosti potvrđuju činjenični opis iz tačke 4. izreke presude.

117. Iz naprijed navedenih činjeničnih utvrđenja, prvostepeno vijeće je izvelo pravilan zaključak da je Tužilaštvo isključujući svaku razumnu sumnju dokazalo da je optuženi Simo Stupar progon bošnjačkog civilnog stanovništva izvršio ubistvom, drugim nečovječnim djelima slične prirode učinjene u namjeri nanošenja teške fizičke i psihičke patnje, te prisilnim nestankom dva lica, a kako je to navedeno u izreci presude.

118. Nakon razmatranja svih žalbenih prigovora odbrane, apelaciono vijeće nalazi da su zaključci prvostepenog vijeća u pogledu odlučnih činjenica argumentovani i utemeljeni na izvedenim dokazima, te da su u vezi sa svim odlučnim činjenicama u obrazloženju navedeni jasni i konkretni razlozi koje kao logične i na dokazima utemeljene prihvata i ovo vijeće.

119. Imajući u vidu sve što je navedeno, apelaciono vijeće zaključuje da je činjenično stanje iz pobijane presude pravilno i potpuno utvrđeno, te da odbrana optuženog Sime Stupara u žalbi nije ponudila dovoljno jake i ubjedljive argumente i dokaze kojim bi dokazali osnovanost suprotnih tvrdnji i viđenja.

C. ŽALBENI OSNOVI U SKLADU SA ČLANOM 298. ZKP BIH: POVREDE KRIVIČNOG ZAKONA

1. Standardi za odlučivanje po žalbi

120. Podnosilac žalbe koji tvrdi da je došlo do pogrešne primjene zakona mora, kako je već rečeno, navesti barem tu navodnu pogrešku, iznijeti uvjerljive argumente u prilog svojoj tvrdnji i obrazložiti na koji način je ta pogreška utjecala da odluka bude nezakonita.

121. U slučaju kada povreda zakona proizlazi iz primjene pogrešne pravne norme u presudi, apelaciono vijeće može navesti tačnu pravnu normu i shodno tome preispitati relevantna činjenična utvrđenja prvostepenog vijeća. Time apelaciono vijeće ne ispravlja samo pravnu grešku, nego osigurava primjenu odgovarajuće pravne norme na pravilno i potpuno utvrđeno činjenično stanje.

122. U slučaju kada apelaciono vijeće zaključi da je prvostepeno vijeće pogriješilo u primjeni zakona, ali je uvjereno u tačnost činjeničnog stanja koje je utvrdilo prvostepeno vijeće, apelaciono vijeće će preinačiti presudu u svjetlu pravilne primjene zakona i po potrebi samo utvrditi odgovarajuću kaznu, a u skladu sa odredbama člana 314. stav 1. i 308. ZKP BiH.

2. Žalba odbrane optuženog Sime Stupara

123. Žalbom se ukazuje da je u ovom predmetu trebao biti primijenjen krivični zakon koji je važio u vrijeme navodnih izvršenja radnji, koje se stavljaju na teret optuženom Stupar Simi, a to je Krivični zakon SFRJ, koji je kao preuzeti zakon važio i u Republici BiH od 1992. godine. Tome u prilog ide i činjenica da je ovaj krivični predmet preuzet od Kantonalnog suda Tuzla, gdje je krivično djelo i bilo kvalifikovano kao ratni zločin protiv civilnog stanovništva. Braniteljica navodi da bez obzira što sud nije vezan za pravnu kvalifikaciju, smatra da je ista prihvaćena od suda u ovom krivičnom postupku suprotna izvedenim dokazima i činjenicama, te da izmjena prethodne kvalifikacije iz krivičnog djela Ratni zločin protiv civilnog stanovništva u krivično djelo Zločin protiv čovječnosti dovodi optuženog u nepovoljniji položaj uz kršenje principa primjene blažeg propisa, a da je optuženi u teži

krivični položaj doveden isključivo zbog prenosa nadležnosti sa Kantonalnog suda u Tuzli na Sud Bosne i Hercegovine. Nadalje, žalbom se ističe da je u praksi sudova BiH očigledna različitost u pravnoj kvalifikaciji krivičnih djela iz kojih razloga je i Stupar Simo doveden u diskriminatorni položaj samo iz razloga prenosa nadležnosti sa Kantonalnog suda u Tuzli na Sud Bosne i Hercegovine, jer mu je pred ovim sudom suđeno za krivično djelo za koje se može izreći najmanja kazna od deset godina, umjesto pet godina po kvalifikaciji krivičnog djela od strane Kantonalnog suda u Tuzli. Odbrana navodi i da je neargumentovan zaključak suda vezano za kvalifikaciju krivičnog djela, koji je iznesen u paragrafu 186., a u vezi sa paragrafom 188. i narednim paragrafima koji slijede, da odbrana u konkretnom slučaju nije dokazala da je postojao oružani sukob, što bi bio uslov za postojanje krivičnog djela Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. stav 1. preuzetog KZSRJ.

124. Braniteljica u žalbi iznosi analizu krivičnog djela Zločin protiv čovječnosti i bitne elemente za postojanje vinosti u ovim krivičnim djelima, te navodi da iz obrazloženja presude ne proizilaze činjenice na kojima se zasniva i izvodi zaključak da je na području opštine Vlasenica u inkriminisanom periodu postojao širok i sistematičan napad, na koji način nije potkrijepljen osnovni element zakonskog bića ovog krivičnog djela. Nadalje, navodi da iz provedenih dokaza ne proizilazi da opisane radnje u izreci presude predstavljaju dio ovog napada, te da ako se uzme u obzir da se optuženom stavlja na teret progon, iz činjeničnog supstrata izreke presude ne proizilaze diskriminatorne radnje Sime Stupara kojima se uskraćuje ili krši neko osnovno pravo, a što zapravo predstavlja *actus reus* ovog krivičnog djela. Braniteljica ističe da iz izloženog ne proizilazi da se radi o krivičnom djelu progona, niti o krivičnom djelu Zločin protiv čovječnosti iz tačke h) člana 172. stav 1. KZ BiH.

125. Što se saizvršilaštva tiče, kao oblika izvršenja krivičnog djela, braniteljica ukazuje da se osumnjičenom kao oblik izvršenja krivičnog djela stavlja na teret saizvršilaštvo iz člana 29. KZ BiH u vezi sa članom 180. istog zakona, te ističe da se ova dva koncepta međusobno isključuju, a da Tužilaštvo na glavnom pretresu nije izvelo relevantne dokaze koji bi sud izvan razumne sumnje uvjerali u postojanje saizvršilaštva ili bilo kog vida saučesništva.

- Stav apelacionog v.jeća

126. Povreda krivičnog zakona u skladu sa članom 298. tačka d) ZKP BiH postoji kada sud pravilno utvrđeno činjenično stanje podvodi pod pogrešnu zakonsku odredbu i to tako što primjenjuje zakon koji nije mogao primijeniti ili zakon koji je trebao primijeniti, ali je to

učinio na pogrešan način. Oba navedena slučaja imaju za posljedicu pogrešnu pravnu kvalifikaciju krivičnog djela, što znači da je optuženi oglašen krivim i njegove radnje ocijenjene kao krivično djelo, ali je u tim slučajevima pogrešno primijenjen krivični zakon.

127. U vezi sa tvrdnjama žalbe apelaciono vijeće ističe da u cijelosti prihvata argumentaciju iz pobijane presude, gdje se naglašava da je krivično djelo Zločini protiv čovječnosti propisano u članu 172. KZ BiH, za čije izvršenje je propisana kazna zatvora u trajanju od najmanje 10 godina ili dugotrajni zatvor, a da isto, kao zasebno krivično djelo nije bilo predviđeno u KZ SFRJ, koji je važio u vrijeme izvršenja djela. Međutim, SFRJ, a zatim i Bosna i Hercegovina, kao jedna od nasljednica države SFRJ je prihvatila sve relevantne međunarodne konvencije o ljudskim pravima i međunarodnom humanitarnom pravu.

128. Bez obzira da li se posmatra sa aspekta međunarodnog običajnog prava, međunarodnog ugovornog prava ili "principa međunarodnog prava", i za ovo vijeće je kao i prvostepeno nesumnjivo da su zločini protiv čovječnosti i u vrijeme izvršenja predmetnih radnji izvršenja od strane optuženog predstavljali krivično djelo, čime je shodno članu 4a KZ BiH zadovoljeno načelo zakonitosti, na čijoj primjeni žalba insistira.

129. Cijeneći sve naprijed navedeno, apelaciono vijeće nalazi neosnovanim i paušalnim žalbene prigovore odbrane istaknute u pogledu primjene krivičnog zakona, te potvrđuje da je prvostepeno vijeće ispravno postupila kada je u konkretnom predmetu primijenilo KZ BiH iz 2003. godine na pravilno i potpuno utvrđeno činjenično stanje iz pobijane presude⁹, a ne preuzeti KZ SFRJ.

130. Odbrana je osporavajući primjenu KZ BiH, ukazivala da je u praksi sudova u Bosni i Hercegovini, kao i Suda BiH očigledna različitost u pravnoj kvalifikaciji krivičnih djela iz kojih razloga je i Stupar Simo doveden u diskriminatorski položaj zbog prenosa nadležnosti sa Kantonalnog suda u Tuzli na Sud Bosne i Hercegovine, budući da mu je pred ovim sudom suđeno za krivično djelo za koje je kao najmanja kazna propisana kazna zatvora u trajanju od deset godina, umjesto pet godina po kvalifikaciji krivičnog djela od strane Kantonalnog suda u Tuzli kao ratnog zločina protiv civilnog stanovništva.

131. Apelaciono vijeće ističe da komparacija predmetnog slučaja, koju je vršila odbrana u žalbi, sa drugim predmetima koji su se vodili pred ovim Sudom BiH, ili pred kantonalnim sudovima (ukazujući pri tome na različitu praksu i tretman u pogledu primjene blažeg

---

⁹ Prvostepena presuda broj S1 1 K 030715 18 Kri od 11.05.2021. godine (VII Zakon koji se primjenjuje- strana 44-46)

zakona), nije primjerena iz razloga što su optuženi u navedenim predmetima osuđeni za krivično djelo Ratni zločin protiv civilnog stanovništva, koje je direktno propisano KZ SFRJ, što u ovom predmetu nije slučaj, jer je optuženi Stupar optužnicom Tužilaštva BiH optužen i prvostepenom presudom osuđen za drugo krivično djelo – krivično djelo Zločini protiv čovječnosti, koje kako je naprijed navedeno, nije bilo propisano KZ SFRJ, ali je njegovo počinjenje predstavljalo krivično djelo u skladu sa općim načelima međunarodnog prava, zbog čega je primijenjen KZ BiH. O svemu tome je u pobijanoj presudi dato veoma iscrpno obrazloženje, koje kao valjano u potpunosti prihvata i ovo vijeće.

132. Žalbeni prigovori odbrane kojima se ukazuje da je Sud BiH protiv optuženog trebao voditi krivični postupak za krivično djelo za koje je Kantonalno tužilaštvo Tuzla podiglo optužnicu, iznošeni su i u toku prvostepenog postupka, u vezi s čim je prvostepeno vijeće zauzelo stav za koji je iznijelo jasne i konkretne razloge, koje kao valjane prihvata i ovo vijeće, ocjenjujući zauzeti stav ispravnim i u skladu sa zakonom.

133. Iz obrazloženja prvostepene presude proizilazi da je odbrana optuženog u vezi sa naprijed iznesenim u spis uložila dokaz (O-I-5) o vođenju krivičnog postupka pred Kantonalnim tužilaštvom Tuzla, ukazujući da je istraga vođenja zbog krivičnog djela Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. stav 1. KZ SFRJ. Međutim, suprotno žalbenim navodima, i ovo vijeće nalazi da iz navedenog dokaza odbrane proizilazi da je Sud BiH rješenjem X-KRN-08/562 od 23.02.2020.godine obustavio krivični postupak iz procesnih razloga, jer Tužilaštvo BiH nije dostavilo izjašnjenje u ostavljenom roku da li ostaje pri optužnici koju je podnijelo Kantonalno tužilaštvo u Tuzli, pa je Sud BiH, cijeneći da je riječ o povlačenju optužnice donio rješenje kojim se postupak obustavlja. U daljem obrazlaganju odluke, ispravno je prvostepeno vijeće navelo da tužilac može, do potvrđivanja optužnice, povući optužnicu bez prethodnog odobrenja sudije za prethodno saslušanje, a nakon potvrđivanja optužnice, do početka glavnog pretresa, samo uz odobrenje sudije za prethodno saslušanje, u kom slučaju, sud rješenjem obustavlja postupak. Suprotno stavu odbrane, to ne sprječava tužioca da podnese novu optužnicu za isto krivično djelo protiv druge osobe ili protiv iste osobe za drugo krivično djelo, odnosno da pod uvjetima za ponavljanje postupka koji je završen pravosnažnim rješenjem, ponovno vodi postupak za ono za što je postupak pravosnažno obustavljen prije početka glavnog pretresa. Stoga i apelaciono vijeće cijeni da odbrana ni ovim dokazom nije dovela u pitanje valjanost pravne ocjene djela kako ju je tužilac Tužilaštva BiH postavio u novom optužnom aktu, a što je ispravno prvostepeno vijeće u konačnici i prihvatilo u pobijanoj presudi.

134. Nakon što je utvrdilo da je KZ BiH primjenjiv u predmetnom slučaju, prvostepeno vijeće je došlo do pravilnog zaključka da su se u radnjama optuženog Sime Stupara navedenim u izreci pobijane presude, stekla sva bitna obilježja krivičnog djela Zločini protiv čovječnosti iz člana 172. stav 1. tačka h) KZ BiH u vezi sa radnjama iz tačke a), tačke k) i tačke i), a sve u vezi sa članom 29. KZ BiH i članom 180. stav 1. istog Zakona.

135. Također valja ukazati da je odbrana isticanjem žalbenih prigovora koji se odnose na povredu krivičnog zakona, iznova ističe argumente i prigovore koji ukazuju na pogrešno i nepotpuno utvrđeno činjenično stanje, navodeći da nisu dokazani opšti elementi ovog krivičnog djela, širok i sistematičan napad na području opštine Vlasenice u inkriminisanom periodu, da je napad bio usmjeren protiv civilnog stanovništva, kao i diskriminatorna namjera na strani optuženog Stupara. Nasuprot navodima odbrane optuženog, kao što je već bilo riječi u dijelu koji se odnosi na žalbene prigovore pogrešno i utvrđeno činjenično stanje, po ocjeni ovog vijeća, u pobijanoj presudi su ispravno utvrđeni svi elementi bića krivičnog djela Zločini protiv čovječnosti, odnosno postojanje širokog i sistematičnog napada u inkriminisanom periodu, da je optuženi znao za napad i da je postojao *nexus* između radnji optuženog i napada, te da je isti bio usmjeren prema civilnom bošnjačkom stanovništvu isključivo zbog njegove nacionalne i vjerske pripadnosti, kao i konkretne radnje optuženog, zbog čega se primjenjena pravna kvalifikacija ukazuje ispravnom, a suprotne tvrdnje žalbe neosnovanim.

136. Po ocjeni ovog vijeća, pravilno je prvostepeno vijeće ocijenilo da je optuženi u radnjama za koje je oglašen krivim postupao kao saizvršilac u smislu člana 29, opisujući radnje iz kojih se jasno zaključuje da je optuženi Simo Stupar dao odlučujući doprinos kao pripadnik rezervnog sastava Stanice Javne bezbjednosti Vlasenica u progonu bošnjačkog civilnog stanovništva na nacionalnoj i vjerskoj osnovi, u vezi sa ubistvom, prisilnim nestankom, drugim nečovječnim djelima slične prirode, učinjena u namjeri nanošenja velike patnje ili ozbiljne fizičke ili psihičke povrede ili narušenja zdravlja.

137. U konkretnom slučaju, djelo za koje je oglašen krivim je po svojoj prirodi i podrazumijevalo učešće većeg broja lica, sa tačno određenim zadacima, odnosno podijeljenim ulogama, tako da isto ne bi bilo ni učinjeno da svaki optuženi pojedinačno nije dao svoj odlučujući doprinos u smislu člana 29. KZ BiH, a što je ispravno od strane prvostepenog vijeća i utvrđeno.

138. Krivica optuženog Stupara zasnovana je i na odredbi člana 180. stav 1. KZ BiH, koji propisuje individualnu odgovornost, između ostalih i onoga **ko učini ili podstekava** ili

pomaže u planiranju, pripremanju ili učinjenju krivičnog djela iz člana 172 – zločina protiv čovječnosti, a u toku postupka je utvrđeno da je optuženi učestvovao u izvršenju krivičnog djela zločina protiv čovječnosti, zajedno sa drugim osobama. Kako dakle, saizvršilaštvo i individualna odgovornost, u konkretnom slučaju ne isključuje jedna drugu, to se suprotni žalbeni prigovori odbijaju kao neosnovani.

139. Takođe, tvrdnje odbrane optuženog Stupara da radnje koje se stavljaju na teret optuženom ne predstavljaju radnje saizvršioca, nemaju uporište u ispravno utvrđenom činjeničnom stanju. O tome su u prvostepenoj presudi dati jasni i konkretni razlozi koje kao valjane prihvata i ovo vijeće, zbog čega se i ove tvrdnje žalbe ocjenjuju kao neosnovane.

140. Slijedom navedenog, apelaciono vijeće žalbu braniteljice optuženog nalazi neosnovanom i po osnovu žalbenog osnova pogrešne primjene krivičnog zakona.

A. ŽALBENI OSNOVI U SKLADU SA ČLANOM 300. ZKP BIH: KRIVIČNOPRAVNA SANKCIJA

1. Standardi za odlučivanje po žalbi

141. Žalba na odluku o kazni može se ulagati po dva različita osnova, kako to predviđa član 300. ZKP BiH.

142. Žalba na odluku o kazni može se, prije svega, uložiti na osnovu toga da prvostepeno vijeće nije primijenilo relevantne zakonske odredbe prilikom odmjeravanja kazne. Međutim, apelaciono vijeće neće preinačiti odluku o kazni samo zbog toga što prvostepeno vijeće nije primijenilo sve relevantne zakonske odredbe, već će apelaciono vijeće preispitati odluku o kazni samo ako podnosilac žalbe pokaže da je propust da se primjene sve relevantne zakonske odredbe doveo do nepravilne presude. Ako apelaciono vijeće smatra da je došlo do nepravilne presude ono će utvrditi odgovarajuću kaznu na osnovu činjeničnog stanja utvrđenog od strane prvostepenog vijeća i pravilno primijenjenog zakona.

143. S druge strane, podnosilac žalbe može osporavati odluku o kazni zbog toga što je prvostepeno vijeće neprimjereno iskoristilo svoje diskreciono pravo prilikom utvrđivanja odgovarajuće kazne. Apelaciono vijeće naglašava da prvostepeno vijeće ima široko

diskreciono pravo u utvrđivanju odgovarajuće kazne, pošto je prvostepeno vijeće u poziciji da najbolje može odmjeriti i ocijeniti dokaze izvedene na glavnom pretresu. Shodno tome, apelaciono vijeće neće remetiti analizu prvostepenog vijeća o otežavajućim i olakšavajućim okolnostima kao ni težinu koja je data tim okolnostima, osim ako podnosilac žalbe ne pokaže da je prvostepeno vijeće zloupotrijebilo svoje široko diskreciono pravo.

144. Naime, podnosilac žalbe mora pokazati da je prvostepeno vijeće dalo težinu nebitnim i irelevantnim pitanjima, da nije dalo težinu ili dovoljno težine relevantnim pitanjima, da je napravilo očiglednu grešku u odnosu na činjenice na koje je primijenilo svoje diskreciono pravo ili da je odluka prvostepenog vijeća bila u tolikoj mjeri neopravdana, ili jednostavno nepravedna, da Apelaciono vijeće može izvesti zaključak da prvostepeno vijeće nije koristilo svoje diskreciono pravo na primjeren način.

145. Apelaciono vijeće konstatuje da prvostepeno vijeće nije obavezno da posebno obrazlaže svaku otežavajuću i olakšavajuću okolnost. Ako je apelaciono vijeće uvjeren da je prvostepeno vijeće razmatralo te okolnosti, ono neće izvesti zaključak da je prvostepeno vijeće zloupotrijebilo svoje diskreciono pravo prilikom utvrđivanja odgovarajuće kazne.

2. Žalba odbrane optuženog Sime Stupara

146. Braniteljica ulaže žalbu, opreza radi, i u pogledu izrečene krivičnopravne sankcije, tvrdeći da su kao otežavajuće okolnosti uzeti bitni elementi bića krivičnog djela.

- Stav apelacionog vijeća

147. Prije svega, Apelaciono vijeće nalazi pravilnom i potpunom argumentaciju iz pobijane presude koja se odnosi na način utvrđivanja i visinu krivičnopravne sankcije izrečene optuženom.

148. Naime, u pobijanoj presudi je od olakšavajućih okolnosti prvostepeno vijeće cijenilo da je optuženi ranije neosuđivana osoba, porodičan čovjek, otac dvoje djece, te njegovo korektno držanje pred sudom, kao i činjenicu da je u završnim riječima iskazano žaljenje za sve što su žrtve preživjele tokom rata.

149. Kao otežavajuće okolnosti, prvostepeno vijeće je na strani optuženog Sime Stupara cijenilo iskazanu upornost i brutalnost pri učešću u izvršenju krivičnih radnji za koje se osuđuje, u kojim je i on kao pojedinac odigrao značajnu ulogu kao rezervista policije, iako mu je dužnost bila da se brine za sigurnost svojih sugrađana i štiti iste. Prvostepeno vijeće je cijenilo i duševne patnje porodica žrtava iz tačke 1. i 4. osuđujućeg dijela izreke presude, proizašle iz gubitka njihovih najbližih, te naročito činjenicu da su porodice nestalih Saliha Zukića i Amira Zukića, dakle oca i sina, tragale dugi niz godina za njihovim posmrtnim ostacima, dok nisu konačno pronađeni i ekshumirani 2007. godine. Imajući u vidu brojnost inkriminisanih radnji, te kontinuitet djelovanja, po ocjeni Vijeća, optuženi je iskazao i upornost u vršenju krivičnih dijela koja podrazumijevaju teška kršenja međunarodnog humanitarnog prava.

150. Suprotno ničim potkrijepljenim tvrdnjama žalbe da su cijenjene okolnosti koje zapravo predstavljaju bitne elemente krivičnog djela, ovo Vijeće nalazi da iz obrazloženja prvostepene presude proizilazi da je prvostepeno vijeće dalo ocjenu svih olakšavajućih i otežavajućih okolnosti u konkretnom slučaju, imajući u vidu sve subjektivne i objektivne faktore koji se odnose na krivično djelo i njegovog počinioca, a koju ocjenu kao pravilnu i potpunu prihvata i ovo Vijeće.

151. Ovo vijeće također nalazi da je odlučujući o kazni, prvostepeno vijeće pravilno imalo u vidu da odluka o kazni mora uvijek izražavati individualiziranu, zakonom predviđenu društvenu osudu zbog konkretnog krivičnog djela.

152. Prema ocjeni apelacionog vijeća, sve okolnosti koje utiču na visinu kazne su pravilno cijenjene od strane prvostepenog vijeća, koje je koristeći svoje diskreciono pravo kod valoriziranja istih, zaključilo da okolnosti koje su uzete u razmatranje u svojoj ukupnosti opravdavaju izrečenu kaznu zatvora u trajanju od 12 (dvanaest) godina.

153. Apelaciono vijeće takođe nalazi da je kazna zatvora u trajanju od 12 (dvanaest) godina, s obzirom na sve utvrđene olakšavajuće i otežavajuće okolnosti, učešće i ulogu optuženog u počinjenju krivičnog djela, adekvatna krivici optuženog, okolnostima pod kojima je krivično djelo učinjeno, jačini ugrožavanja i povrede zaštićenog dobra, ličnim prilikama optuženog i svim drugim okolnostima koje u smislu člana 48 KZ BiH utiču da kazna bude veća ili manja i da će se izrečenom kaznom ostvariti svrha kažnjavanja propisana članom 39. KZ BiH.

154. Iz naprijed navedenih razloga, na osnovu člana 313. ZKP BiH, vijeće Apelacionog odjeljenja je donijelo odluku kao u izreci presude, uz napomenu da oslobađajući i odbijajući dio prvostepene presude nije bio predmet žalbe, te da je iz tog razloga, taj dio prvostepene presude istekom roka za žalbu postao pravosnažan u svom neizmijenjenom obliku.

Zapisničar
Pravna savjetnica

Lejla Džaferbegović

PREDSJEDNIK VIJEĆA
SUDIJA

Hilmo Vučinić

POUKA O PRAVNOM LIJEKU: Protiv ove presude žalba nije dozvoljena.